

1.2.1 List Of Programs with CBCS Course System

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दूरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग:- २६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३ e-mail: bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Humanities/

Outward No. 1578 Date : - 4 JUL 2020

To,

The Principal
All Affiliated Colleges/Institutions,
Shivaji University, Kolhapur

Subject : Regarding syllabi and equivalence and Nature of question paper of
B. A. Part-III (Sem. V & VI) Choice Based Credit System (CBCS)
degree programme under the Faculty of Humanities

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the University authorities have accepted and granted approval to the revised following syllabi, equivalence and nature of question paper of B. A. Part-III (Sem. V & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

Marathi	Hindi	English	Economics	History
Sociology	Psychology	Sanskrit	Kannada	Urdu
Ardhamagadhi	Philosophy	Political Science	Geography	

This syllabi, equivalence and nature of question paper shall be implemented from the academic year 2020-2021. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in (students/Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October / November 2020 & March / April, 2021. These chances are available for repeater students, if any.

For Students of Distance Education this syllabi shall be implemented from the academic year 2021-2022

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dr. Registrar

Board of Studies

Encl : As above

Copy to,

I/c-Dean, Faculty of Humanities	Chairperson, BOS under Faculty of Humanities
Director, BOEE	Dy. R Examination
Appointment Section	B. A. Section, O.E. 1 to 4 Examination
P. G. Admission Section	Computer Center/I.T.
Eligibility Section	Distance Education
P.G. Seminar Section	Affiliation Section (U.G./P.G.)

iii) **B. A. Part III - Sem V & VI**

Ability Enhancement Compulsory Course

Sem V		Sem VI	
AECC 5	English	AECC 6	English

Discipline Specific Elective (DSE)

DSE E			
DSE – E1	Marathi – VII	DSE – E126	Marathi – XII
DSE – E2	Marathi – VIII	DSE – E127	Marathi – XIII
DSE – E3	Marathi – IX	DSE – E128	Marathi – XIV
DSE – E4	Marathi – X	DSE – E129	Marathi – XV
DSE – E5	Marathi – XI	DSE – E130	Marathi – XVI
DSE – E6	Hindi – VII	DSE – E131	Hindi – XII
DSE – E7	Hindi – VIII	DSE – E132	Hindi – XIII
DSE – E8	Hindi – IX	DSE – E133	Hindi – XIV
DSE – E9	Hindi – X	DSE – E134	Hindi – XV
DSE – E10	Hindi – XI	DSE – E135	Hindi – XVI
DSE – E11	English – VII	DSE – E136	English – XII
DSE – E12	English – VIII	DSE – E137	English – XIII
DSE – E13	English – IX	DSE – E138	English – XIV
DSE – E14	English – X	DSE – E139	English – XV
DSE – E15	English – XI	DSE – E140	English – XVI
DSE – E16	Sanskrit – VII	DSE – E141	Sanskrit – XII
DSE – E17	Sanskrit – VIII	DSE – E142	Sanskrit – XIII
DSE – E18	Sanskrit – IX	DSE – E143	Sanskrit – XIV
DSE – E19	Sanskrit – X	DSE – E144	Sanskrit – XV
DSE – E20	Sanskrit – XI	DSE – E145	Sanskrit – XVI
DSE – E21	Ardhmagadhi – VII	DSE – E146	Ardhmagadhi – XII
DSE – E22	Ardhmagadhi – VIII	DSE – E147	Ardhmagadhi – XIII
DSE – E23	Ardhmagadhi – IX	DSE – E148	Ardhmagadhi – XIV
DSE – E24	Ardhmagadhi – X	DSE – E149	Ardhmagadhi – XV
DSE – E25	Ardhmagadhi – XI	DSE – E150	Ardhmagadhi – XVI
DSE – E26	Persian – VII	DSE – E151	Persian – XII
DSE – E27	Persian – VIII	DSE – E152	Persian – XIII
DSE – E28	Persian – IX	DSE – E153	Persian – XIV
DSE – E29	Persian – X	DSE – E154	Persian – XV
DSE – E30	Persian – XI	DSE – E155	Persian – XVI
DSE – E31	Urdu – VII	DSE – E156	Urdu – XII
DSE – E32	Urdu – VIII	DSE – E157	Urdu – XIII

DSE – E33	Urdu – IX	DSE – E158	Urdu – XIV
DSE – E34	Urdu – X	DSE – E159	Urdu – XV
DSE – E35	Urdu – XI	DSE – E160	Urdu – XVI
DSE – E36	Kannada – VII	DSE – E161	Kannada – XII
DSE – E37	Kannada – VIII	DSE – E162	Kannada – XIII
DSE – E38	Kannada – IX	DSE – E163	Kannada – XIV
DSE – E39	Kannada – X	DSE – E164	Kannada – XV
DSE – E10	Kannada – XI	DSE – E165	Kannada – XVI
DSE – E41	Physical Education– VII	DSE – E166	Physical Education– XII
DSE – E42	Physical Education– VIII	DSE – E167	Physical Education– XIII
DSE – E43	Physical Education– IX	DSE – E168	Physical Education– XIV
DSE – E44	Physical Education– X	DSE – E169	Physical Education– XV
DSE – E45	Physical Education– XI	DSE – E170	Physical Education– XVI
DSE – E46	Military Science– VII	DSE – E171	Military Science– XII
DSE – E47	Military Science– VIII	DSE – E172	Military Science– XIII
DSE – E48	Military Science– IX	DSE – E173	Military Science– XIV
DSE – E49	Military Science– X	DSE – E174	Military Science– XV
DSE – E50	Military Science– XI	DSE – E175	Military Science– XVI
DSE – E51	NSS – VII	DSE – E176	NSS – XII
DSE – E52	NSS– VIII	DSE – E177	NSS– XIII
DSE – E53	NSS– IX	DSE – E178	NSS– XIV
DSE – E54	NSS– X	DSE – E179	NSS– XV
DSE – E55	NSS– XI	DSE – E180	NSS– XVI
DSE – E56	Music – VII	DSE – E181	Music – XII
DSE – E57	Music – VIII	DSE – E182	Music – XIII
DSE – E58	Music – IX	DSE – E183	Music – XIV
DSE – E59	Music – X	DSE – E184	Music – XV
DSE – E60	Music – XI	DSE – E185	Music – XVI
DSE – E61	History – VII	DSE – E186	History – XII
DSE – E62	History– VIII	DSE – E187	History– XIII
DSE – E63	History–IX	DSE – E188	History– XIV
DSE – E64	History– X	DSE – E189	History– XV
DSE – E65	History– XI	DSE – E190	History– XVI
DSE – E66	Sociology – VII	DSE – E191	Sociology – XII
DSE – E67	Sociology– VIII	DSE – E192	Sociology– XIII
DSE – E68	Sociology– IX	DSE – E193	Sociology– XIV
DSE – E69	Sociology– X	DSE – E194	Sociology– XV
DSE – E70	Sociology– XI	DSE – E195	Sociology– XVI
DSE – E71	Economics – VII	DSE – E196	Economics – XII
DSE – E72	Economics– VIII	DSE – E197	Economics– XIII

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - 416004.
दूरध्वनी (हॉलीडेयसहस्र) : २६,०९,००० (अभ्यास मदत विभाग- २६,०९,०९,४)
फैक्स : ००९१ ०२३१ २६,९१५३३ व २६,९२३३३ & mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Comm/4751

Date:01/06/2018

The Principal
All Affiliated Commerce (B.Com.) Colleges,
Shivaji University,
Kolhapur.

Subject: Regarding Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part -I, II, III (Sem I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that University authorities have accepted and granted approval to Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part- I ,II,III (Sem. I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

This Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing shall be implemented from academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018 onwards). A soft copy containing Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dy. Registrar

Encl: As above

Copy to;

- 1 Dean, Faculty of Commerce & Management
 - 2 Chairman, BOS & Ad-hoc Bords under Faculty of Commerce & Management
 - 3 Appointment Section
 - 4 P.G. Admission Section
 - 5 B.Com. Section
 - 6 Affiliation Section (U.G.)
 - 7 Computer Centre
 - 8 Eligibility Section
 - 9 Distan Education
- } for information and necessary action.

(iii) For B. Com. Sem V & VI

Semester V		Semester VI	
Course Code	Course (Subject)	Course Code	Course (Subject)
Core course			
CC-C1	Modern Management Practices Paper- I	CC-C2	Modern Management Practices Paper- II
CC-C3	Business Regulatory Framework Paper- I	CC-C4	Business Regulatory Framework Paper- II
CC-C5	Co – Operative Development Paper- I	CC-C6	Co – Operative Development Paper- II
CC-C7	Business Environment Paper- I	CC-C8	Business Environment Paper- II
Discipline Specific Elective			
DSE-A1	Advanced Accountancy Paper- I	DSE-A3	Advanced Accountancy Paper- III
DSE-A2	Advanced Accountancy Paper- II	DSE-A4	Advanced Accountancy Paper- IV
DSE-B1	Industrial Management Paper- I	DSE-B3	Industrial Management Paper- III
DSE-B2	Industrial Management Paper- II	DSE-B4	Industrial Management Paper- IV
DSE-C1	Advanced Costing Paper - I	DSE-C3	Advanced Costing Paper - III
DSE-C2	Advanced Costing Paper - II	DSE-C4	Advanced Costing Paper - IV
DSE-D1	Taxation Management Paper- I	DSE-D3	Taxation Management Paper- III
DSE-D2	Taxation Management Paper- II	DSE-D4	Taxation Management Paper- IV
DSE-E1	Public Finance Paper- I	DSE-E3	Public Finance Paper- III
DSE-E2	Public Finance Paper- II	DSE-E4	Public Finance Paper- IV
DSE-F1	Insurance Paper- I	DSE-F3	Insurance Paper- III
DSE-F2	Insurance Paper- II	DSE-F4	Insurance Paper- IV
DSE-G1	Marketing Paper- I	DSE-G3	Marketing Paper- III
DSE-G2	Marketing Paper- II	DSE-G4	Marketing Paper- IV
DSE-H1	Advanced Banking Paper- I	DSE-H3	Advanced Banking Paper- III
DSE-H2	Advanced Banking Paper- II	DSE-H4	Advanced Banking Paper- IV
DSE-I 1	Rural Economics and Co-Operation Paper- I	DSE-I 3	Rural Economics and Co-Operation Paper- III
DSE-I 2	Rural Economics and Co-Operation Paper- II	DSE-I 4	Rural Economics and Co-Operation Paper- IV
DSE-J1	Advanced Statistics Paper- I	DSE-J3	Advanced Statistics Paper- III
DSE-J2	Advanced Statistics Paper- II	DSE-J4	Advanced Statistics Paper- IV
DSE-K1	E-Commerce Paper- I	DSE-K3	E-Commerce Paper- III
DSE-K2	E-Commerce Paper- II	DSE-K4	E-Commerce Paper- IV

Note :

1. **CC :** Core Course : All courses (subjects) are compulsory.
1. **DSE :** Discipline Specific Elective : Candidate has to select any one course (subject) which consists of Paper I to IV. Paper I & II for Sem V and Paper III & IV for Sem VI.

Estd. 1962
NAAC 'A' Grade

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - 416004.
दूरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९४)
फैक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

SU/BOS/Humanities/6777

Date: 05/07/2018

To,

The Principal, All Affiliated (M. A.) Colleges/Institutions, Shivaji University, Kolhapur	The Head, All Concerned Department, Shivaji University, Kolhapur
--	--

Subject: Regarding syllabi of **M. A. Part I (CBCS)** programme under the Faculty of Humanities.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the university authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi, Nature of question paper and equivalence of M. A. Part-I Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

M.A.-I (Sem. I & II) (CBCS)			
1)	Marathi	2)	Hindi
3)	Economics	4)	Political Science

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October/November 2018 & March/April 2019. These chances are available for repeater students, if any.

You are, therefore, requested to bring this to the notice of all students and teachers concerned.

Thanking you.

Yours faithfully,

Dy Registrar

Copy to:

1	The Dean, Faculty of Humanities	7	Appointment Section
2	The Chairman, Respective Board of Studies	8	Centre for Distance Education
3	B.A. Exam	9	Computer Centre
4	Eligibility Section	10	Affiliation Section (U G)
5	O.E. I, II, III, IV Section	11	Affiliation Section (P.G.)
6	P.G.Seminar Section	12	P.G.Admission Section

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए. भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. १

भाषिक आविष्काराची रूपे

(Bhashik Aavishkarachi Rupe)

उद्दिष्टे :

१. भाषिक आविष्काराचे स्वरूप समजून घेणे.
२. भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया समजून घेणे.
३. भाषा आणि साहित्य यांचा संबंध समजून घेणे.
४. भाषा आणि साहित्यप्रकार यातील अनुबंध समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषिक आविष्कार भाषेची ओळख आविष्काराचे प्रकार : मौखिक-लिखित	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया भाषा आणि दृक्श्राव्य कला भाषा आणि सादरीकरणरची कला	१५	१
विभाग ३ Module 3	भाषा आणि साहित्य साहित्याचे माध्यम म्हणून भाषेचे कार्य साहित्यभाषेची वैशिष्ट्ये	१५	१
विभाग ४ Module 4	भाषा आणि कथन (कादंबरी, कथा, महाकाव्य) भाषा आणि भावविणे (काव्य) भाषा आणि दाखविणे (नाटक/सिनेमा)	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. २.१

विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

(Vishesh Sahityakrutincha Abhyas)

उद्दिष्टे :

१. लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे समजून घेणे.
२. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेणे.
३. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करणे.
४. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करणे.
५. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	लीळाचरित्र - एकांक संपा. शं. गो. तुळपुळे	१५	१
विभाग २ Module 2	आज्ञापत्र संपा. विलास खोले, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई	१५	१
विभाग ३ Module 3	हिंदू : जगण्याची समृद्ध अडगळ भालचंद्र नेमाडे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई	१५	१
विभाग ४ Module 4	शोभायात्रा शफाअत खान, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

संदर्भ ग्रंथसूची

१. लीळाचरित्र - एकांक - शं.गो. तुळपुळे

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. ३

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ)

(Aadhunik Marathi Vangmayacha Itihas – Swatantryapurv Kal)

उद्दिष्टे :

१. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्यावरील आंतरसंबंध अभ्यासणे.
२. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
३. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबरच इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना साहित्याच्या निर्मितीचे सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय संदर्भ	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषांतरीत वाङ्मय	१५	१
विभाग ३ Module 3	पत्रकारिता मुख्य प्रवाह आणि समांतर प्रवाह निबंधमाला, केसरी, मराठा, शतपत्रे, काळ सत्यशोधकी निबंध, डॉ. आंबेडकर	१५	१
विभाग ४ Module 4	कथात्म साहित्य कथा, कादंबऱ्या, नाटक, कविता	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. ४.३

आधुनिक भाषाविज्ञान

(Aadhunik Bhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१. भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप समजावून घेऊन भाषावैज्ञानिकांच्या भाषाविषयक संकल्पनांचा अभ्यास करणे.
२. आधुनिक भाषाविज्ञानाचा मराठी भाषेच्या संदर्भात परिचय करून घेणे.
३. भाषेच्या अभ्यासाच्या पद्धतींचा मराठी भाषेच्या संदर्भात विचार करणे.
४. भाषिक परिवर्तनाचे स्वरूप तपासणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप <ol style="list-style-type: none"> १. भाषिक व भाषेतर संप्रेषण २. सोस्यूर-भाषिक व्यवस्था (Langue) व भाषिक परिवर्तन (Parole) ३. चॉम्स्की-भाषिक क्षमता (Competence) व भाषिक प्रयोग (Performance) ४. ब्लूमफिल्ड - वाचिक वर्तन ५. उच्चार व लेखन 	१५	१
विभाग २ Module 2	आधुनिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप (वर्णनात्मक किंवा संरचनावादी भाषाविज्ञान) अ) १. स्वन-स्वनिम-स्वनांतर-स्वनिमनिश्चितीची तत्त्वे २. स्वनिम विनियोगाचे प्रकार ३. ध्वनिसाम्यता काटकसरीचे तत्त्व ४. स्वनिमाचे प्रकार	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ५

साहित्यप्रकारांचा सूक्ष्म विचार

(Sahitya Prakarancha Sukshma Vichar)

उद्दिष्ट्ये :

१. साहित्यप्रकारांची संकल्पना समजून घेणे.
२. विविध वाङ्मयप्रकारातील कथनांचे स्वरूप अभ्यासणे.
३. वेगवेगळ्या वाङ्मय प्रकारातील कथनविशेष अभ्यासणे.
४. वाङ्मयप्रकारातील कथनाचा तुलनात्मकदृष्ट्या विचार करणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	महाकाव्य, आख्यानकाव्य, कविता, दीर्घकविता, भावकविता	१५	१
विभाग २ Module 2	कथा - दीर्घकथा - लघुकादंबरी - कादंबरी	१५	१
विभाग ३ Module 3	तमाशा - लोककला - एकांकिका - नाटक	१५	१
विभाग ४ Module 4	ललित गद्य : आत्मचरित्र, चरित्र, आठवणी, रोजनिशी, प्रवासवर्णन	१५	१

संदर्भ ग्रंथसूची

१. मराठी लघुकादंबरी रुपबंध आणि अंतरंग - मदन कुलकर्णी, विजय प्रकाशन, नागपूर.
२. कविता : संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा - वसंत पाटणकर, अनुभव प्रकाशन, मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.
३. कादंबरी : एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र शिरात, शब्द प्रब्लिकेशन, मुंबई.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ६.१

विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

(Vishesh Sahityakrutincha Abhyas)

उद्दिष्ट्ये :

१. लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे समजून घेणे.
२. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेणे.
३. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करणे.
४. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	जनाबाईंचे अभंग, सकल संत गाथा संपा. रा.चिं. ठेरे, वरदा प्रकाशन	१५	१
विभाग २ Module 2	मराठी गौळण वसंत स. जोशी, मेहता बुक सेलर्स	१५	१
विभाग ३ Module 3	आठवणींचे पक्षी प्र. ई. सोनकांबळे	१५	१
विभाग ४ Module 4	चाळेगत प्रवीण बांदेकर, शब्दालय प्रकाशन	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

संदर्भ ग्रंथसूची

१. जनाबाईंचे निवडक अभंग - सुहासिनी इलॅंकर.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए. भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ७

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ २००० पर्यंत)

(Aadhunik Marahi Vangmayacha Itihas-Swatantryottar Kal 2000 Paryant)

उद्दिष्टे :

१. १९५०-२००० या काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्यावरील आंतरसंबंध अभ्यासणे.
२. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
३. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबरच इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	१९५०-२००० सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय पार्श्वभूमी स्वातंत्र्योत्तर काळ, सामाजिक राजकीय परिवर्तन, नवविचार प्रवाह, वाङ्मयीन चळवळी	१५	१
विभाग २ Module 2	नवसाहित्य आणि महानगरीय साहित्य	१५	१
विभाग ३ Module 3	दलित, आदिवासी, ग्रामीण साहित्यप्रवाह	१५	१
विभाग ४ Module 4	स्त्रीवादी आणि इतर साहित्यप्रवाह बालसाहित्य, विज्ञानसाहित्य, लोकप्रिय साहित्य, ख्रिश्चन, मुस्लीम, सत्यशोधकीय, ललित मुक्तगद्य, समीक्षा	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ८.३

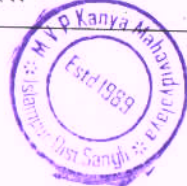
आधुनिक भाषाविज्ञान

(Aadhunik Bhashavidnyan)

उद्दिष्ट्ये :

१. वाक्यविचाराचे स्वरूप मराठी भाषेच्या संदर्भात विचारात घेणे.
२. मराठी भाषेच्या उत्पत्तीच्या संदर्भात भाषाकुलाची संकल्पना अभ्यासणे.
३. मराठीच्या बोलींचा प्रमाण मराठीशी असणारा संबंध अभ्यासणे.
४. मराठीवरील अन्य भाषांचा प्रभाव तपासणे.
५. मराठीतील व्याकरणाचा प्रयोग आणि विभक्तीच्या संदर्भात विचार करणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाक्यविचार १. वाक्यविन्यास - शब्दबंध, उपवाक्य, वाक्य : तीन रचना - प्रथमोपस्थित घटक कार्यात्मक प्रयोग : कर्ता-कर्म-क्रियापद २. अर्थविन्यास - अर्थाचे स्वरूप व व्याख्या, अर्थाचे प्रकार, अर्थक्षेत्र संकल्पना	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषाकुलाची संकल्पना व मराठी भाषा १. भाषाकुलाची संकल्पना २. भाषांचे वर्गीकरण आणि जगातील प्रमुख भाषाकुले ३. इंडो-युरोपियन भाषाकुल ४. आर्यभारतीय भाषाकुल ५. अंतर्वर्तुळ आणि बहिर्वर्तुळ सिद्धान्त आणि मराठी भाषा	१५	१
विभाग ३	मराठी : प्रमाण भाषा आणि बोली	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. ९

समाजभाषाविज्ञान

(Smajbhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१. समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप समजून घेणे.
२. समाजभाषाविज्ञानातील विविध सिद्धांत, संकल्पनांचा परिचय करून घेणे.
३. समाज, संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजून घेणे.
४. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती समजून घेणे.
५. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल.
६. भाषासंपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल.
७. भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल.
८. बहुभाषिक देशांतील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल.
९. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्टे जाणून घेता येतील.
१०. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषाशिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल.
११. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार करता येईल.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती समाजभाषाविज्ञान म्हणजे काय?, भाषेचा समाजसापेक्ष अभ्यास, समाजभाषाविज्ञान या स्वतंत्र अभ्यासशाखेचा उदय, पायाभूत संकल्पना	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषा, समाज आणि संस्कृती भाषा : सामाजिक संस्था, समाज, भाषा आणि संस्कृतीच्या सहसंबंधाचा विचार	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI
Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. १०.१

वाङ्मयीन संस्कृती

(Vangyamayin Sanskruti)

उद्दिष्टे :

१. वाङ्मयीन संस्कृती ही संकल्पना समजून घेणे.
२. समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध लक्षात घेणे.
३. मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाङ्मयीन परंपरेला संघटित करणाऱ्या घटकांचा विचार करणे.
४. वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	‘संस्कृती’ संकल्पना स्वरूप संस्कृती व्याख्या संस्कृती संकल्पना, संस्कृतीचे स्वरूप	१५	१
विभाग २ Module 2	समाज, संस्कृती आणि वाङ्मय यांच्यातील अनुबंध समाज संस्कृती अनुबंध, समाज संस्कृती आणि वाङ्मय यांच्यातील अनुबंध	१५	१
विभाग ३ Module 3	वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (पारंपरिक) मौखिक परंपरा आणि हस्तलिखिते, कथन, पठण आणि श्रवण, सादरीकरण (तमाशा, लळीत, भारुड इ.) प्रेक्षक, श्रोता, निरूपण, कीर्तन, हरदासी परंपरा, वाङ्मयाला धर्म- पंथ आणि राजाश्रय.	१५	१
विभाग ४ Module 4	वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (आधुनिक) मुद्रणयुग, नियतकालिके, वृत्तपत्रे, पुस्तके, लेखक, प्रकाशक, वाचक, वितरण, समीक्षा, अभिरुची, वाङ्मयीन संस्था, महामंडळे, संमेलने, पुरस्कार, शाळा- महाविद्यालये-विद्यापीठे, इ. माध्यमे	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. ११

समीक्षा सिद्धांत आणि उपयोजन

(Samiksha Sidhant Ani Upayojan)

उद्दिष्ट्ये :

- १) उपयोजित समीक्षेतील काही समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेणे.
- २) समाजशास्त्रीय व आदिबंधात्मक समीक्षा या समीक्षाप्रवाहांचा विचार करणे.
- ३) प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा विचार करणे.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप <ul style="list-style-type: none">■ साहित्यसमीक्षेचे स्वरूप-आधुनिकता आणि समीक्षाप्रवाह■ उपयोजित समीक्षेचे प्रकार-मानसशास्त्रीय, आदिबंधात्मक समाजशास्त्रीय मार्क्सवादी, रुपवादी, संहितालक्षी	१५	१
विभाग २ Module 2	समाजशास्त्रीय समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ समाजशास्त्रीय समीक्षा-एकोणिसावे शतक, हिप्पोलिन तेनची त्रिसूत्रे■ मराठीतील समाजशास्त्रीय समीक्षा स्वरूप■ उपयोजित साहित्यकृती-धूळमाती (कादंबरी)-कृष्णात खोत	१५	१
विभाग ३ Module 3	आदिबंधात्मक समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ आदिबंधात्मक समीक्षा-मानसशास्त्र आणि आदिबंध-सिगमंड फ्रॉइड, सी.जे. युंग■ मराठीतील आदिबंधात्मक समीक्षा■ उपयोजित साहित्यकृती-मातीचे पाय (काव्यसंग्रह) रमेश इंगळे	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. १२.५

ग्रंथप्रकाशन आणि संपादन

(Granth Prakashan Aani Sampadan)

उद्दिष्टे :

१. ग्रंथ प्रकाशनाचे स्वरूप ध्यानात घेणे.
२. ग्रंथप्रकाशन, ग्रंथव्यवहार व प्रकाशनसंस्कृती याविषयी माहिती घेणे.
३. ग्रंथनिर्मितीतील बारकावे समजून घेणे.
४. तसेच मुद्रणप्रक्रिया व त्यामध्ये होत असलेले बदल ध्यानात घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	ग्रंथनिर्मिती व्यवहाराचे स्वरूप प्रकाशन व्यवहार- घटकस्वरूप - कार्ये - मुद्रणप्रत - मुद्रितशोधन - मुखपृष्ठ - मांडणी - मुद्रण - वितरक - स्वामित्व हक्क - लेखक करार - ग्रंथनोंदणी - आवृत्ती - पुनर्मुद्रण.	१५	१
विभाग २ Module 2	मुद्रणपूर्व संस्करण प्रक्रिया हस्तलिखित शोध - डिटीपी - मुखपृष्ठ - सजावट - मांडणी - मुद्रणप्रक्रिया	१५	१
विभाग ३ Module 3	ग्रंथरचना प्रक्रिया कागदस्वरूप - ग्रंथकार - मुद्रणपद्धती - बांधणी - टंकनिश्चिती (फॉन्ट)	१५	१
विभाग ४ Module 4	ग्रंथवितरण विक्रेताप्रकार - वितरणव्यवस्था - ग्रंथालय - वाचक - जाहिरात - समीक्षा - आवृत्ती - प्रोमो	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १३

समाजभाषाविज्ञान

(Samajbhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१२. समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप समजून घेणे.
१३. समाजभाषाविज्ञानातील विविध सिद्धांत, संकल्पनांचा परिचय करून घेणे.
१४. समाज, संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजून घेणे.
१५. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती समजून घेणे.
१६. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल.
१७. भाषासंपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल.
१८. भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल.
१९. बहुभाषिक देशांतील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल.
२०. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्टे जाणून घेता येतील.
२१. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषाशिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल.
२२. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार करता येईल.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषाव्यवहार आणि भाषासंपर्क भाषिक समाज, समाजातील विविध सामाजिक गट आणि भाषाव्यवहार, भाषासंपर्काची विविधता, व्यक्तिबोली संपर्क, शेजार भाषासंपर्क, परकीय भाषासंपर्क	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १४.१

वाङ्मयीन संस्कृती

(Vangmayin Sanskruti)

उद्दिष्टे :

- १) वाङ्मयीन अभिरूचीचा वाङ्मयीन संस्कृतीवर कसा प्रभाव पडतो हे तपासणे.
- २) कोणत्याही काळात समाज प्रबोधनासाठी वाङ्मयीन संस्कृती कशाप्रकारे कारणीभूत ठरते याचा विचार करणे.
- ३) वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासणे.
- ४) वाङ्मयीन संस्कृती बदलांमध्ये परिणाम करणाऱ्या वेगवेगळ्या घटकांचा विचार करणे

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching House	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाङ्मयीन अभिरूची रूची-अभिरूची, नागर आणि ग्रामीण अभिरूची, विविध समूहांच्या, प्रदेशांच्या अभिरूची लेखक व वाचकांची अभिरूची यांच्यातील आदान-प्रदान, अभिरूची संपर्क	१५	१
विभाग २ Module 2	वाङ्मयीन संस्कृती संघर्ष अभिजन-बहुजन संस्कृती संघर्ष, भाषाशुद्धी व वाङ्मयशुद्धीबद्दलच्या कल्पना, वाद श्लीलअश्लीलतेसंबंधीचे वाद, (भाऊ पाध्ये व बा.सी. मर्ढेकर)अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील निर्बंध व त्याविरुद्धचा संघर्ष. (घाशीराम कोतवाल व गांधी मला भेटला) या साहित्यकृतीवरून झालेला वाद) साहित्य संस्थांच्या पातळीवरील	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II.

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १५

मराठी समीक्षेची वाटचाल

(Marathi Samikshechi Vatchal)

उद्दिष्टे :

- १) मराठी समीक्षाविचाराचे स्वरूप व परंपरा जाणून घेणे.
- २) मराठीतील सैद्धान्तिक व उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेणे.
- ३) मराठी समीक्षा वाटचालीतील प्रमुख विचारांचा परिचय करून घेणे.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	एकोणिसाव्या शतकातील समीक्षाविचार <ul style="list-style-type: none">■ साहित्य आणि समीक्षा - अनुबंध■ एकोणिसाव्या शतकाची पार्श्वभूमी आणि मुद्रणकला■ नियतकालिकातील समीक्षा- भाषांतरयुग■ ललितलेखनातून व्यक्त झालेला विचार- वि.का. राजवाडे, विष्णुशास्त्री चिपळूणकर, का.बा. मराठे	१५	१
विभाग २ Module 2	स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ श्री.कृ. कोल्हटकर, न.चिं. केळकर, वा.ब. पटवर्धन, लालजी पेंडसे, श्री.व्यं.केतकर, वा.म. जोशी, ना.सी. फडके	१५	१
विभाग ३ Module 3	स्वातंत्र्योत्तर काळातील समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ बदलते पर्यावरण आणि समीक्षेतील नवे दृष्टिकोन- बा.सी. मर्ढेकर, दि.के. बडेकर, कुसुमावती देशपांडे, शरच्चंद्र मुक्तिबोध, रा.भा. पाटणकर, भालचंद्र नेमाडे, म.सु. पाटील, शरद पाटील, गो.मा. पवार	१५	१
विभाग ४ Module 4	मराठी समीक्षा विहंगमावलोकनात्मक समालोचन <ul style="list-style-type: none">■ मराठी समाज, साहित्य आणि समीक्षा स्वरूप, प्रमुख टप्पे, तात्त्विक आणि उपयोजित समीक्षा लेखन व मूल्यमापन	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १६.५

ग्रंथप्रकाशन आणि संपादन

(Granth Prakashan Aani Sampadan)

उद्दिष्टे :

१. संपादन प्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेणे.
२. संपादन प्रक्रियेचा हेतू, उद्दिष्ट आणि प्रकार यांची माहिती घेणे.
३. संपादन प्रक्रियेतील आशय व भाषिक संपादन ध्यानात घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	संपादन : स्वरूप आणि संकल्पना संपादनाची संकल्पना, स्वरूप, संपादन हेतू - प्रेरणा - विविधता - संपादनापूर्वीची पथ्ये - संपादकाची कार्ये आणि भूमिका.	१५	१
विभाग २ Module 2	संहिता संपादन पद्धती आशयसंपादन विषयविवेचन - आशयसंपादन - स्पष्टता - नेमकेपणा - वाङ्मयीन लेखनप्रकारांचे संपादन वाङ्मयेत्तर लेखनप्रकारांचे संपादन भाषिक संपादन भाषिक वाचनाची सूक्ष्मता - शब्दयोजना - शीर्षक - उपशीर्षके - परिच्छेद. अंतिम मुद्रणप्रत, अक्षरेरेखांकन, मुखपृष्ठ रेखांकन - मांडणी आराखडा, ग्रंथशीर्षक रेखांकन, रेखाचित्रे.	१५	१
विभाग ३ Module 3	ललित साहित्याचे संपादन कथात्म साहित्य - कविता - नाटक - ललितलेखन	१५	१
विभाग ४ Module 4	ललितेतर साहित्याचे संपादन वैचारिक वाङ्मय, माहितीपर गौरवग्रंथ, स्मरणिका, दुर्मिळ हस्तलिखिते, अहवाल लेखन, वाङ्मयेतिहास, कोशवाङ्मय, रोजनिशी संपादन.	१५	१

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर

Hindi Course (New Syllabus: Semester, Credit and CBCS System)

एम.ए. हिंदी पाठ्यक्रम (नवीन पाठ्यक्रम : सत्र परीक्षा, श्रेणी तथा सीबीसीएस प्रणाली)

M.A Part I - भाग I

Each semester marks: 400

Semester I

Paper I - प्राचीन तथा निर्गुण भक्तिकाव्य

Paper II - हिंदी साहित्य का इतिहास I

Paper III - भाषा विज्ञान I

Paper IV - अ. भाषा प्रौद्योगिकी I

ब. अनुवाद प्रौद्योगिकी I

क. हिंदी कथा साहित्य I

ड. हिंदी व्याकरण, मानक लेखन तथा मुद्रित शोधन I

इ. हिंदी संप्रेषण कौशल

Semester II

Paper V - सगुण भक्तिकाव्य एवं रीतिकाव्य

Paper VI - हिंदी साहित्य का इतिहास II

Paper VII - भाषा विज्ञान II

Paper VIII - अ. भाषा प्रौद्योगिकी II

ब. अनुवाद प्रौद्योगिकी II

क. हिंदी कथा साहित्य II

ड. हिंदी व्याकरण, मानक लेखन तथा मुद्रित शोधन II

इ. पटकथा लेखन तथा लघुपट निर्माण

शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर

हिंदी अध्ययन मंडल

एम.ए. भाग-2 हिंदी

(New Syllabus, Credit and C.B.C.S. system)

तृतीय सत्र

अनिवार्य बीजपत्र – IX

आधुनिक हिंदी कविता –I

शैक्षिक वर्ष – 2018-19, 2019-20, 2020-21

उद्देश्य :

1. छात्रों को आधुनिक हिंदी कविता की प्रवृत्तियों से परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक काल के प्रबंध और मुक्तक काव्य के तात्त्विक स्वरूप की जानकारी देना।
3. आधुनिक युग के काव्य प्रकारों के विकासक्रम का परिचय देना।
4. छात्रों को आधुनिक काव्य प्रकारों के तात्त्विक स्वरूप एवं विकास क्रम के परिप्रेक्ष्य में रचनाओं के आस्वादन, अध्ययन और मूल्यांकन की दृष्टि देना।
5. छात्रों को काव्य के गद्य-पद्यात्मक काव्य-शैली से परिचित कराना।
- अध्यापन पद्धति :
 1. व्याख्यान तथा विश्लेषण।
 2. संगोष्ठी, स्वाध्याय तथा गुटचर्चा।
 3. दृढ़-श्राव्य माध्यमों/संगणक तथा इंटरनेट का प्रयोग।
 4. शैक्षिक अध्ययन यात्रा का आयोजन।
 5. परिचर्चा।
 6. अतिथि विद्वानों के व्याख्यान।

एम.ए. भाग – 2 हिंदी
तृतीय सत्र
अनिवार्य बीजपत्र –X
“भारतीय काव्यशास्त्र तथा हिंदी आलोचना”

• उद्देश्य :

1. छात्रों को भारतीय तथा पाश्चात्य काव्यशास्त्र का परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक हिंदी आलोचकों से परिचित कराना।
3. छात्रों की सृजनशीलता तथा समीक्षात्मक वृत्ति को विकसित कराना।

पाठ्यक्रम :

इकाई I.

संस्कृत काव्यशास्त्र, रससिद्धांत।

- काव्य लक्षण, काव्य हेतु, काव्य प्रयोजन, काव्य के प्रकार।
शब्दशक्ति, शब्दशक्ति के भेद।
- रस सिद्धांत : स्वरूप , रस निष्पत्ति, रस के अवयव (अंग), रस के प्रकार, साधारणीकरण।

इकाई II.

अलंकार, रीति तथा वक्रोक्ति सिद्धांत।

- अलंकार सिद्धांत : सामान्य परिचय, वर्गीकरण।
- रीति सिद्धांत : सामान्य परिचय, भेद, काव्यगुण, काव्यदोष।
- वक्रोक्ति सिद्धांत : सामान्य परिचय , भेद।

एम.ए. भाग – 2 हिंदी

तृतीय सत्र

अनिवार्य बीजपत्र—XI

प्रयोजनमूलक हिंदी

उद्देश्य –

- छात्रों को प्रयोजनमूलक हिंदी की संकल्पना, स्वरूप एवं उपयोगिता से अवगत कराना।
- कामकाजी हिंदी के स्वरूप से परिचित कराना।
- हिंदी के विविध रूपों से ज्ञात कराना।
- जनसंचारीय हिंदी की प्रकृति से अवगत कराना।
- रोजगार अर्जन के अवसर से परिचित कराना।
- राजभाषा एवं राष्ट्रभाषा की अभिवृद्धि के अभियान में योगदान कराना।

पाठ्यक्रम –

इकाई I

प्रयोजनमूलक एवं कामकाजी हिंदी

- प्रयोजनमूलक हिंदी : संकल्पना, स्वरूप एवं उपयोगिता।
- हिंदी के विभिन्न रूप : मातृभाषा, राजभाषा, राष्ट्रभाषा, संपर्क भाषा, संचार भाषा, सर्जनात्मक भाषा, माध्यम भाषा का अध्ययन।

इकाई II

- कार्यालयी हिंदी (राजभाषा) के प्रमुख प्रकार्य : प्रारूपण, पत्रलेखन, संक्षेपण, पल्लवन, टिप्पण।

इकाई III

- पारिभाषिक शब्दावली : स्वरूप, महत्त्व एवं निर्माण में आनेवाली समस्याएँ।
- ज्ञान-विज्ञान के विभिन्न क्षेत्रों की पारिभाषिक शब्दावली (150)।

एम.ए. भाग 2 (हिंदी)

तृतीय सत्र

वैकल्पिक प्रश्नपत्र – XII

(क) कथेतर साहित्य— I

उद्देश्य—

1. कथेतर साहित्य के उद्भव तथा विकास से परिचित कराना।
2. कथेतर साहित्य के विभिन्न रूपों से परिचित कराना।
3. कथेतर साहित्य के प्रमुख रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं का सूक्ष्म अध्ययन कराना।
4. पठित रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं के वर्तमानकालीन महत्त्व, प्रासंगिकता से परिचित कराना।

पाठ्यक्रम —

इकाई—I

- भारतीयता की पहचान— विद्यानिवास मिश्र (निबंध संग्रह)
 1. भारत के लोक और शास्त्र, 2. भारत में मनुष्य और उसका परिवेश,
 3. भारतीय संस्कृति की प्रासंगिकता, 4. विज्ञान और साहित्य: भारतीय परिदृश्य, 5. भारतीय सनातन मूल्य : वसुधैव कुटुम्बकम्, 6. भारतीय एकता के सूत्रधार, 7. भारतीय वाचिक परम्परा।
- निबंध साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- भारतीयता की पहचान : पठित निबंधों का समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

एम.ए.भाग - 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र - XV

प्रयोजनमूलक हिंदी

उद्देश्य -

- संगणकीय हिंदी के सामान्य स्वरूप से ज्ञात कराना।
- संगणक के क्षेत्र में हिंदी के प्रयोग से परिचित कराना।
- जनसंचारीय हिंदी की प्रकृति से अवगत कराना।
- रोजगार अर्जन के अवसर से परिचित कराना।
- राजभाषा एवं राष्ट्रभाषा की अभिवृद्धि के अभियान में योगदान कराना।

पाठ्यक्रम -

इकाई - I

संगणकीय हिंदी : सामान्य स्वरूप

- संगणक : परिचय एवं उपयोग, इंटरनेट: उपकरणों का परिचय, प्रयोग, विधि।

इकाई II

- वेब पब्लिशिंग : परिचय एवं महत्त्व, लिंक ब्राउजिंग, ई-मेल प्रेषण एवं प्राप्ति, हिंदी के प्रमुख इंटरनेट पोर्टल, हिंदी सॉफ्टवेयर।

इकाई III

- इलेक्ट्रॉनिक माध्यम: श्रव्य माध्यम (रेडियो): मौखिक भाषा की प्रकृति, रेडियो के लिए समाचार लेखन एवं वाचन, रेडियो नाटक, उद्घोषणा लेखन, विज्ञापन लेखन, ज्ञान विज्ञान के विभिन्न क्षेत्रों के पारिभाषिक वाक्यांश (100) (परिशिष्ट में निर्धारित)

एम.ए. भाग – 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र—XIV

‘पाश्चात्य काव्यशास्त्र’

पाठ्यक्रम

इकाई.I.

प्लेटो, अरस्तू तथा लॉजाइनस।

- प्लेटो : काव्य सृजन का दैवी प्रेरणा सिद्धांत।
- अरस्तू : अनुकरण सिद्धांत, विरेचन सिद्धांत।
- लॉजाइनस : उदात्ततत्त्व।

इकाई.II.

इलियट, वर्डस्वर्थ तथा रिचर्डस।

- टी.एस. इलियट : परंपरा का सिद्धांत, निर्वैयक्तिकता का सिद्धांत।
- वर्डस्वर्थ : काव्यभाषा का सिद्धांत।
- आई.ए.रिचर्डस : संप्रेषण सिद्धांत, मूल्य सिद्धांत।

इकाई.III.

विविधवाद भाग 1

- स्वच्छंदतावाद, अभिजात्यवाद, मार्क्सवाद, अस्तित्ववाद, संरचनावाद।

इकाई.IV.

विविधवाद भाग 2

- अभिव्यंजनावाद, मनोविश्लेषणवाद, आधुनिकता, उत्तरआधुनिकता, विखंडनवाद।

एम.ए. भाग - 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र - XIII

आधुनिक हिंदी कविता - II

उद्देश :

1. छात्रों को आधुनिक हिंदी काव्य की प्रवृत्तियों का परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक काल के प्रबंध और मुक्तक काव्य के तात्त्विक स्वरूप की जानकारी देना।
3. छात्रों का आधुनिक युग के काव्य प्रकारों के विकासक्रम से परिचित कराना।
4. छात्रों को आधुनिक काव्य प्रकारों के तात्त्विक स्वरूप एवं विकास क्रम के परिप्रेक्ष्य में रचनाओं के आस्वादन, अध्ययन और मूल्यांकन की दृष्टि देना।
5. छात्रों को नई कविता के गद्य - पद्यात्मक काव्य शैली परिचित कराना।

पाठ्यक्रम

इकाई I.

पाठ्यपुस्तक : ब्रह्मराक्षस, चाँद का मुँह टेढ़ा है (दो कविताएँ) -

गजानन माधव मुक्तिबोध

ससंदर्भ स्पष्टीकरण : चाँद का मुँह टेढ़ा है

पाठ्यविषय -

1. प्रगतिवादी एवं समकालीन प्रवृत्तियों के आधार पर विवेचन।
2. मुक्तिबोध के काव्य में आधुनिक बोध।
3. मुक्तिबोध की कविताओं का भाव एवं आशय।
4. काव्य-विकास के आधार पर काव्य समीक्षा।
5. लंबी कविताओं का भाव एवं कलापक्ष।

एम.ए. भाग 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

वैकल्पिक प्रश्नपत्र—XVI

(क) कथेतर साहित्य—II

उद्देश्य—

1. कथेतर साहित्य के उद्भव तथा विकास से परिचित कराना।
2. कथेतर साहित्य के विभिन्न रूपों से परिचित कराना।
3. कथेतर साहित्य के प्रमुख रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं का सूक्ष्म अध्ययन कराना।
4. पठित रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं के वर्तमानकालीन महत्त्व, प्रासंगिकता से परिचित कराना।

इकाई—I

एक कहानी यह भी— मन्नू भंडारी (आत्मकथा)

- आत्मकथा साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- एक कहानी यह भी : समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

इकाई—II

मेरा परिवार — महादेवी वर्मा (संस्मरण)

- संस्मरण साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- मेरा परिवार : समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

इकाई—III

सीमान्त डायरी : कश्मीर से कच्छ तक— मनोहर श्याम जोशी (डायरी)

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९४)
फैक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

46

Ref./SU/BOS/Arts/6385

Date:- 25/06/2018

The Principal
All Affiliated Arts (B.A.) Colleges,
Shivaji University,
Kolhapur.

Subject: Regarding syllabi and equivalence of **B.A. Part-I (Sem. I & II)**
Choice Based Credit System (CBCS) degree programme under
the Faculty of Humanities.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the university authorities have accepted and granted approval to the syllabi and equivalence of B.A. Part-I (Sem. I & II) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year **2018-2019** (i.e. from June 2018) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October /November 2018 & March/April 2019. These chances are available for repeater students, if any.

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dy. Registrar

Encl: As above

Copy to:

- 1 Dean, Faculty of Humanities
 - 2 Chairman, BOS under Faculty of Humanities
- } for information

- 3 Appointment Section
 - 4 P.G. Admission Section
 - 5 B.A. Section
 - 6 Affiliation Section (U.G./P.G)
 - 7 Computer Centre
 - 8 Eligibility Section
 - 9 Distan Education
 - 10 P.G.Seminer Section
- } for information and necessary action.

CBCS R. B. A. 1 : (B): List of courses :**i) B. A. Part I – Sem I & II****Ability Enhancement Compulsory Course**

Sem I		Sem II	
AECC 1	English	AECC 2	English

Core Generic Elective

Sem I		Sem II	
CGE			
CGE – 1	Marathi	CGE – 2	Marathi
CGE – 3	Hindi	CGE – 4	Hindi
CGE – 5	Sanskrit	CGE – 6	Sanskrit (Lower)
CGE – 7	Ardhmagadhi	CGE – 8	Ardhmagadhi
CGE – 9	Persian	CGE – 10	Persian
CGE – 11	Urdu	CGE – 12	Urdu
CGE – 13	Kannada	CGE – 14	Kannada
CGE – 15	Addl. English	CGE – 16	Addl. English
CGE – 17	Scientific Method	CGE – 18	Scientific Method
CGE – 19	Science, Tech. and Development (STD)	CGE – 20	Science, Tech. and Development (STD)

Discipline Specific Core Course (DSC)

DSC A			
Sem I		Sem II	
DSC – A1	Marathi – I	DSC – A13	Marathi – II
DSC – A2	Hindi – I	DSC – A14	Hindi – II
DSC – A3	English – I	DSC – A15	English – II
DSC – A4	Sanskrit (Lower) – I	DSC – A16	Sanskrit (Lower) – II
DSC – A5	Sanskrit (Higher) – I	DSC – A17	Sanskrit (Higher) – II
DSC – A6	Ardhmagadhi – I	DSC – A18	Ardhmagadhi – II
DSC – A7	Persian – I	DSC – A19	Persian – II
DSC – A8	Urdu – I	DSC – A20	Urdu – II
DSC – A9	Kannada – I	DSC – A21	Kannada – II
DSC – A10	Military Science – I	DSC – A22	Military Science – II
DSC – A11	NSS – I	DSC – A23	NSS – II
DSC – A12	Music – I	DSC – A24	Music – II
DSC B			
DSC – B1	History – I	DSC – B15	History – II
DSC – B2	Sociology – I	DSC – B16	Sociology – II
DSC – B3	Economics – I	DSC – B17	Economics – II
DSC – B4	Political Science – I	DSC – B18	Political Science – II
DSC – B5	Philosophy – I	DSC – B19	Philosophy – II
DSC – B6	Psychology – I	DSC – B20	Psychology – II
DSC – B7	Social Work – I	DSC – B21	Social Work – II
DSC – B8	AHIC – I	DSC – B22	AHIC – II
DSC – B9	Linguistics – I	DSC – B23	Linguistics – II
DSC – B10	Geography – I	DSC – B24	Geography – II
DSC – B11	Home Science – I	DSC – B25	Home Science – II
DSC – B12	Statistics – I	DSC – B26	Statistics – II
DSC – B13	Education – I	DSC – B27	Education – II
DSC – B14	Physical Education – I	DSC – B28	Physical Education – II
DSC – B29	Journalism – I	DSC – B30	Journalism – II

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Humanities/ 6084

Date : 17/06/2019

To,

The Principal
All Affiliated College/Institutions,
Shivaji University, Kolhapur

Subject : Regarding syllabi and equivalence of B. A. Part-II (Sem. III & IV)
Choice Based Credit System (CBCS) degree programme under the
Faculty of Humanities

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the University authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi and equivalence of B. A. Part-II (Sem. III & IV) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2019-2020 (i.e. from June, 2019) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in (Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October / November 2019 & March / April, 2020. These chances are available for repeater students, if any.

For Students of Distance Education this syllabi shall be implemented from the academic year 2020-2021 (i.e. from June, 2020) onwards

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dr. Registrar

Encl : As above

Copy to,

1. I/c Dean, Faculty of Humanities
2. Chairman, BOS under Faculty of Humanities
3. Director, BOEE
4. Appointment Section
5. P. G. Admission Section
6. B. A. Section
7. Affiliation Section (U.G./P.G.)
8. Computer Center/I.T.
9. Eligibility Section
10. Distance Education
11. P.G. Seminar Section

} for information

] for information and necessary action.

ii) **B. A. Part II - Sem III & IV**

Ability Enhancement Compulsory Course

Sem III		Sem IV	
AECC 3	English	AECC 4	English

Discipline Specific Core Course (DSC)

DSC C			
DSC – C1	Marathi – III	DSC – C25	Marathi – V
DSC – C2	Marathi – IV	DSC – C26	Marathi – VI
DSC – C3	Hindi – III	DSC – C27	Hindi – V
DSC – C4	Hindi – IV	DSC – C28	Hindi – VI
DSC – C5	English – III	DSC – C29	English – V
DSC – C6	English – IV	DSC – C30	English – VI
DSC – C7	Sanskrit (Lower) – III	DSC – C31	Sanskrit (Lower) – V
DSC – C8	Sanskrit (Lower) – IV	DSC – C32	Sanskrit (Lower) – VI
DSC – C9	Sanskrit (Higher) III	DSC – C33	Sanskrit (Higher) – V
DSC – C10	Sanskrit (Higher) IV	DSC – C34	Sanskrit (Higher) – VI
DSC – C11	Ardhmagadhi – III	DSC – C35	Ardhmagadhi – V
DSC – C12	Ardhmagadhi – IV	DSC – C36	Ardhmagadhi – VI
DSC – C13	Persian – III	DSC – C37	Persian – V
DSC – C14	Persian – IV	DSC – C38	Persian – VI
DSC – C15	Urdu – III	DSC – C39	Urdu – V
DSC – C16	Urdu – IV	DSC – C40	Urdu – VI
DSC – C17	Kannada – III	DSC – C41	Kannada – V
DSC – C18	Kannada – IV	DSC – C42	Kannada – VI
DSC – C19	Military Science – III	DSC – C43	Military Science – V
DSC – C20	Military Science – IV	DSC – C44	Military Science – VI
DSC – C21	NSS – III	DSC – C45	NSS – V
DSC – C22	NSS – IV	DSC – C46	NSS – VI
DSC – C23	Music – III	DSC – C47	Music – V
DSC – C24	Music – IV	DSC – C48	Music – VI
DSC D			
DSC – D1	History – III	DSC – D29	History – V
DSC – D2	History – IV	DSC – D30	History – VI
DSC – D3	Sociology – III	DSC – D31	Sociology – V
DSC – D4	Sociology – IV	DSC – D32	Sociology – VI
DSC – D5	Economics – III	DSC – D33	Economics – V
DSC – D6	Economics – IV	DSC – D34	Economics – VI

DSC – D7	Political Science – III	DSC – D35	Political Science – V
DSC – D8	Political Science – IV	DSC – D36	Political Science – VI
DSC – D9	Philosophy – III	DSC – D37	Philosophy – V
DSC – D10	Philosophy – IV	DSC – D38	Philosophy – VI
DSC – D11	Psychology – III	DSC – D39	Psychology – V
DSC – D12	Psychology – IV	DSC – D40	Psychology – VI
DSC – D13	Social Work – III	DSC – D41	Social Work – V
DSC – D14	Social Work – IV	DSC – D42	Social Work – VI
DSC – D15	AIHC – III	DSC – D43	AIHC – V
DSC – D16	AIHC – IV	DSC – D44	AIHC – VI
DSC – D17	Linguistics – III	DSC – D45	Linguistics – V
DSC – D18	Linguistics – IV	DSC – D46	Linguistics – VI
DSC – D19	Geography – III	DSC – D47	Geography – V
DSC – D20	Geography – IV	DSC – D48	Geography – VI
DSC – D21	Home Science – III	DSC – D49	Home Science – V
DSC – D22	Home Science – IV	DSC – D50	Home Science – VI
DSC – D23	Statistics – III	DSC – D51	Statistics – V
DSC – D24	Statistics – IV	DSC – D52	Statistics – VI
DSC – D25	Education – III	DSC – D53	Education – V
DSC – D26	Education – IV	DSC – D54	Education – VI
DSC – D27	Physical Education – III	DSC – D55	Physical Education – V
DSC – D28	Physical Education – IV	DSC – D56	Physical Education – VI
DSC – D57	Journalism – III	DSC – D59	Journalism – V
DSC – D58	Journalism – IV	DSC – D60	Journalism – VI

AECC-EVS	Environmental Studies	AECC-EVS	Environmental Studies
----------	-----------------------	----------	-----------------------

Group of Inter Disciplinary Studies (IDS)

I.D. S. SUBJECT	At least one optional subject from the following (DSE)
A.I.H.C.	History, philosophy, Hindi, Sanskrit, Ardhamagadhi, Pali
Business Administration	Economics, D.S.
Co-operation	Economics, Politics, History, Sociology, Education, Social Work, D.S., Stat, Mathematics, National Service Scheme (N.S.S.)
Cartography	Geography
Human Development	All Subject
Culture & Religion	History, Sociology, A.I.H.C., Psychology, Persian, Social work, Sanskrit, Ardhamagadhi, National Service Scheme (N.S.S.), Music, Pali, Natyashastra
Social Ecology	Economics, Politics, National Service Scheme (N.S.S.), H.S., Sociology, Geography, Ancient Indian History and Culture (A.I.H.C.), Philosophy, Psychology, History, D.S.
History of Marathi Literature	All Languages & Linguistics except Marathi, Music, Natyashastra
History of Hindi Literature	All Languages & Linguistics except Hindi
HSRM	Politics, History, Kannada, National Service Scheme (N.S.S.), Sociology, Education, Psychology, Social Work, Marathi, Urdu.
Industrial Psychology	Psychology
Labour Welfare	Economics, Sociology, National Service Scheme (N.S.S.), Home Science, Social Work
Logic (T)	All Subject except Home Science D.S.
Logic (M)	All Subject except Home Science D.S.
Linguistics	Education and all Languages
Public Administration	All Subject {Social Science} N.S.S. except Mathematics, Languages, H.S., Music, Natyashastra
Rural Development In India	Sociology, National Service Scheme (N.S.S.), H.S., D.S., Social Work, Political Science
RGM/RGT	Geography
Secretarial practice & Communication Correspondence	Mathematical Statistics, English, Marathi, Urdu, German, Kannada
Yoga Studies	All Subject
History of Urdu	All Languages & Linguistics except Urdu
History of Ardhamagadhi Literature	Marathi, Hindi, Sanskrit, Pali, Persian, Kannada, Linguistic, Urdu.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - 416004.
दूरध्वनी (ईपीएबीएक्स) : २६,०९००० (मध्यम मदत क्रिया) - २६,०९०९४
फैक्स : ००९१ ०२३१ २६,९१५३३ व २६,९२३३३ & mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Comm/4751

Date:01/06/2018

The Principal
All Affiliated Commerce (B.Com.) Colleges,
Shivaji University,
Kolhapur.

Subject: Regarding Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part -I, II, III (Sem I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that University authorities have accepted and granted approval to Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part- I, II, III (Sem. I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

This Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing shall be implemented from academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018 onwards). A soft copy containing Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dy. Registrar

Encl: As above

Copy to;

- 1 Dean, Faculty of Commerce & Management
 - 2 Chairman, BOS & Ad-hoc Bords under-Faculty of Commerce & Management
 - 3 Appointment Section
 - 4 P.G. Admission Section
 - 5 B.Com. Section
 - 6 Affiliation Section (U.G.)
 - 7 Computer Centre
 - 8 Eligibility Section
 - 9 Distan Education
- } for information and necessary action.

CBCS R. B. Com. 3 : List of Courses (Subject)

(i) For B. Com. Sem I & II

Semester I		Semester II	
Course Code	Course (Subject)	Course Code	Course (Subject)
Core course			
CC-A1	Micro Economics Paper- I	CC-A2	Micro Economics Paper- II
CC-A3	Management Principles & Applications Paper- I	CC-A4	Management Principles & Applications Paper- II
CC-A5	Financial Accounting Paper-I	CC-A6	Financial Accounting Paper-I I
Group A			
GEC-A1	Principles of Marketing Paper- I	GEC- A2	Principles of Marketing Paper- II
GEC-A3	History of Civilization Paper- I	GEC-A4	History of Civilization Paper- II
GEC-A5	Marathi Paper- I	GEC- A6	Marathi Paper- II
GEC-A7	Global Finance Paper- I	GEC- A8	Global Finance Paper- II
GEC-A9	Hindi Paper- I	GEC- A10	Hindi Paper- II
GEC-A11	Urdu Paper- I	GEC- A12	Urdu Paper- II
GEC-A13	Kannada Paper- I	GEC- A14	Kannada Paper- II
Group B			
GEC- B1	Business Mathematics Paper- I	GEC-B2	Business Mathematics Paper- II
GEC- B3	Insurance Paper- I	GEC-B4	Insurance Paper- II
GEC- B5	Geography Paper I	GEC-B6	Geography Paper II
GEC- B7	Foreign Trade Paper – I	GEC-B8	Foreign Trade Paper – II
Ability Enhancement Compulsory Course			
AECC-C1	Business Communication Paper- I	AECC- C2	Business Communication Paper- II

Note :

1. CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory.
2. GEC : Generic Elective Course : Candidate has to select any one course (Subject) from Group A & B.
3. AECC : Ability Enhancement Compulsory Course : All courses (subjects) are compulsory.

(ii) For B. Com. Sem III & IV

Semester III		Semester IV	
Course Code	Course (Subject)	Course Code	Course (Subject)
Core course			
CC-B1	Corporate Accounting Paper- I	CC-B2	Corporate Accounting Paper- II
CC-B3	Fundamentals of Entrepreneurship Paper- I	CC-B4	Fundamentals of Entrepreneurship Paper- II
CC-B5	Money and Financial System Paper- I	CC-B6	Money and Financial System Paper- II
CC-B7	Macro Economics Paper- I	CC-B8	Macro Economics Paper- II
Ability Enhancement Compulsory Course			
AECC-C3	Business Communication Paper- III	AECC-C4	Business Communication Paper- IV
AECC-C5	Business Statistics Paper- I	AECC-C6	Business Statistics Paper- II
AECC-EVS	Environmental Studies	AECC-EVS	Environmental Studies

Note :

1. CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory.
2. AECC : Ability Enhancement Compulsory Course : All courses (subjects) are compulsory.
3. AECC – EVS : Ability Enhancement Compulsory Course – Environmental Studies

University Letter Stating Implementation Of
C.B.C.S. System.

Shivaji University, Kolhapur

Choice Based Credit System (CBCS)

Bachelor of Arts (B. A.) Program

Faculty of Humanities

(To be implemented from Academic Year 2018-19)

Shivaji University, Kolhapur
Regulations and Guidelines
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Bachelor of Arts (B. A.) Program
Under the Faculty of Humanities
(To be implemented from Academic Year 2018-19)

1. **Implementation of Regulations & guidelines** - The Regulations and guidelines shall be implemented as mentioned below -

B.A. Part – I, Sem I & II from Academic year 2018- 19

B.A. Part – II, Sem III & IV from Academic year 2019- 20

B.A. Part – III, Sem V & VI from Academic year 2020- 21

2. **Eligibility Criteria:** As per Ordinance – O. B. A. 1
3. **Pattern of CBCS** - The pattern of CBCS for Semester examinations shall be as mentioned below:

i. **B. A. Part – I, Sem I & II:-** 50 marks University Semester examination for each theory paper in each Semester.

ii. **B. A. Part – II, Sem III & IV:-** 50 marks University Semester examination for each theory / practical paper in each Semester except Environmental Studies.

For Environmental Studies at Semester IV, 70 marks will be for theory paper and 30 marks for the project work.

iii. **B. A. Part – III, Sem V & VI :-** 40:10 pattern shall be applicable for each theory paper in each semester wherein 40 marks shall be for University Semester examination and 10 marks for internal assessment.

4. **Weightage:** There shall be 1900 marks for 3 years having 6 Semesters B. A. CBCS Program with 148 Credits.

a) B. A. Part – I (Sem I & II) :

For B. A. Part I total 12 papers with 6 papers of each semester and total Credits shall be 48 with 24 Credits for each Semester.

- I. There shall be Ability Enhancement Compulsory Courses (subjects) (hereafter termed as AECC) with Paper 1 for Sem I and Paper 2 for Sem II each of 50 marks, as compulsory English course.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA

PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in

FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.

दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग— २६०९०९४)

फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Arts/6385

Date:- 25/06/2018

The Principal
All Affiliated Arts (B.A.) Colleges,
Shivaji University,
Kolhapur.

Subject: Regarding syllabi and equivalence of **B.A. Part-I (Sem. I & II)**
Choice Based Credit System (CBCS) degree programme under
the Faculty of Humanities.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the university authorities have accepted and granted approval to the syllabi and equivalence of B.A. Part-I (Sem. I & II) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October /November 2018 & March/April 2019. These chances are available for repeater students, if any.

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

[Signature]
Dy. Registrar

Encl: As above

Copy to:

1	Dean, Faculty of Humanities	} for information
2	Chairman, BOS under Faculty of Humanities	

3	Appointment Section	} for information and necessary action.
4	P.G. Admission Section	
5	B.A. Section	
6	Affiliation Section (U.G./P.G)	
7	Computer Centre	
8	Eligibility Section	
9	Distan Education	
10	P.G.Seminer Section	

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९८)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३ e-mail: bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Humanities/ 6084

Date : 17/06/2019

To,

The Principal
All Affiliated College Institutions,
Shivaji University, Kolhapur

Subject : Regarding syllabi and equivalence of B. A. Part-II (Sem. III & IV)
Choice Based Credit System (CBCS) degree programme under the
Faculty of Humanities

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the University authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi and equivalence of B. A. Part-II (Sem. III & IV) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2019-2020 (i.e. from June, 2019) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in (Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October / November 2019 & March / April, 2020. These chances are available for repeater students, if any.

For Students of Distance Education this syllabi shall be implemented from the academic year 2020-2021 (i.e. from June, 2020) onwards

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dr. Registrar

Encl : As above

Copy to,

1. I/c Dean, Faculty of Humanities
2. Chairman, BOS under Faculty of Humanities
3. Director, BOEE
4. Appointment Section
5. P. G. Admission Section
6. B. A. Section
7. Affiliation Section (U.G./P.G.)
8. Computer Center/I.T.
9. Eligibility Section
10. Distance Education
11. P.G. Seminar Section

for information

for information and necessary action.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दूरध्वनी (टॉपीएबीएक्स) २६०९०००० (अभ्यास मंडळ विभाग- २६०९०९४)
फैक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Humanities/

Outward No. 1578 Date : - 4 JUL 2020

To,

The Principal
All Affiliated Colleges/Institutions,
Shivaji University, Kolhapur

Subject : Regarding syllabi and equivalence and Nature of question paper of
B. A. Part-III (Sem. V & VI) Choice Based Credit System (CBCS)
degree programme under the Faculty of Humanities

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the University authorities have accepted and granted approval to the revised following syllabi, equivalence and nature of question paper of B. A. Part-III (Sem. V & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

Marathi	Hindi	English	Economics	History
Sociology	Psychology	Sanskrit	Kannada	Urdu
Ardhamagadhi	Philosophy	Political Science	Geography	

This syllabi, equivalence and nature of question paper shall be implemented from the academic year 2020-2021. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in (students/Online Syllabus).

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October / November 2020 & March / April, 2021. These chances are available for repeater students, if any.

For Students of Distance Education this syllabi shall be implemented from the academic year 2021-2022

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you.

Yours faithfully,

Dr. Registrar

Board of Studies

Encl : As above

Copy to,

I/c-Dean, Faculty of Humanities	Chairperson, BOS under Faculty of Humanities
Director, BOEE	Dy.R Examination
Appointment Section	B. A. Section, O.E. 1 to 4 Examination
P. G. Admission Section	Computer Center/I.T.
Eligibility Section	Distance Education
P.G. Seminar Section	Affiliation Section (U.G./P.G.)

Shivaji University, Kolhapur

Choice Based Credit System (CBCS)

Bachelor of Commerce (B. Com.) Program

Faculty of Commerce and Management

(To be implemented from Academic Year 2018-19)

Shivaji University, Kolhapur
Under Choice Based Credit System (CBCS)
Bachelor of Commerce (B. Com.) Program
Under the Faculty of Commerce and Management
Regulations and Guidelines
 (To be implemented from Academic Year 2018-19)

1. **Implementation of Revised guidelines and rules** - The revised guidelines and rules shall be implemented gradually as mentioned below -

B.Com. Sem I & II from Academic year 2018- 19

B.Com. Sem III & IV from Academic year 2019- 20

B.Com. Sem V & VI from Academic year 2020- 21

2. **Eligibility Criteria:** As per Ordinance – O. B. Com. 1
3. **Pattern of CBCS** - The pattern for the purpose of Semester end examinations shall be as mentioned below:
- i. **B. Com. Sem I & II :-** 50 marks University Semester end examination for each theory paper in each Semester.
 - ii. **B. Com. Sem III & IV:-** 50 marks University Semester end examination for each theory paper in each Semester except Environmental Studies. Only for Environmental Studies in Semester IV, 70 marks shall be for University examination for theory paper and 30 marks for project work.
 - iii. **B. Com. Sem V & VI :-** 40:10 pattern shall be applicable for each theory paper in each semester wherein 40 marks shall be for University Semester end examination and 10 marks for internal assessment.
4. **Weightage:** There shall be 1900 marks for 3 years B. Com. CBCS Program with 148 Credits. 4 Credits for each course with 24 credits for each Semester except for Sem IV 28 Credits.

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - 416004.
दूरध्वनी (ईपीएबीएक्स) : २६,०९,००० (अभ्यास मध्ये क्रिया- २६,०९,०९,४)
फैक्स : ००९१ ०२३१ २६,९१,५३३ व २६,९२,३३३ & mail-bos@unishivaji.ac.in

Ref./SU/BOS/Comm/4751

Date:01/06/2018

The Principal
All Affiliated Commerce (B.Com.) Colleges,
Shivaji University,
Kolhapur.

Subject: Regarding Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part -I, II, III (Sem I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that University authorities have accepted and granted approval to Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing of B.Com. Part- I, II, III (Sem. I & VI) Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Commerce & Management.

This Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing shall be implemented from academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018 onwards). A soft copy containing Guidelines, Rules, Regulation, Structure and Standard of Passing is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

You are therefore, requested to bring this to the notice of all Students and Teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

Dy. Registrar

Encl: As above

Copy to;

- 1 Dean, Faculty of Commerce & Management
 - 2 Chairman, BOS & Ad-hoc Bords under-Faculty of Commerce & Management
 - 3 Appointment Section
 - 4 P.G. Admission Section
 - 5 B.Com. Section
 - 6 Affiliation Section (U.G.)
 - 7 Computer Centre
 - 8 Eligibility Section
 - 9 Distan Education
- } for information and necessary action.

Estd. 1962
NAAC 'A' Grade

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३. E-mail: bos@unishivaji.ac.in

SU/BOS/Humanities/6777

Date: 05/07/2018

To,

The Principal, All Affiliated (M. A.) Colleges/Institutions, Shivaji University, Kolhapur	The Head , All Concerned Department, Shivaji University, Kolhapur
--	---

Subject: Regarding syllabi of **M. A. Part I (CBCS)** programme under the Faculty of Humanities.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the university authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi, Nature of question paper and equivalence of M. A. Part-I Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

M.A.-I (Sem. I & II) (CBCS)			
1)	Marathi	2)	Hindi
3)	Economics	4)	Political Science

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October /November 2018 & March/April 2019. These chances are available for repeater students, if any.

You are, therefore, requested to bring this to the notice of all students and teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

[Signature]
Dy Registrar

Copy to:

1	The Dean, Faculty of Humanities	7	Appointment Section
2	The Chairman, Respective Board of Studies	8	Centre for Distance Education
3	B.A. Exam	9	Computer Centre
4	Eligibility Section	10	Affiliation Section (U.G.)
5	O.E. I, II, III, IV Section	11	Affiliation Section (P.G.)
6	P.G.Seminar Section	12	P.G.Admission Section

[Signature]
IQAC,
Co-ordinator,
Malati Vasantdada Patil Kanya
Mahavidyalaya, Islampur

[Signature]
PRINCIPAL,
MALATI VASANTDADA PATIL
KANYA MAHAVIDYALAYA,
(Arts & Commerce)
Islampur-415405, Dist. Sangli.

Structure of the Program

CBCS R. B. A. I : (A) Structure of Programme :**(iv) Structure - I for B. A. Part - I**

Semester I – Duration : 6 Months									
Teaching Scheme					Evaluation Scheme				
Sr. No.	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (for passing)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSC – I	4	3.2	4	50	No Internal Exam	50	18	2
2.	DSC – I	4	3.2	4	50		50	18	2
3.	DSC – I	4	3.2	4	50		50	18	2
4.	DSC – I	4	3.2	4	50		50	18	2
5.	CGE – I	4	3.2	4	50		50	18	2
6.	AECC – I	4	3.2	4	50		50	18	2
	Total	24	19.2	24	300		300	-	-

Semester II – Duration : 6 Months									
Teaching Scheme					Evaluation Scheme				
Sr. No.	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (for passing)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSC – II	4	3.2	4	50	No Internal Exam	50	18	2
2.	DSC – II	4	3.2	4	50		50	18	2
3.	DSC – II	4	3.2	4	50		50	18	2
4.	DSC – II	4	3.2	4	50		50	18	2
5.	CGE – II	4	3.2	4	50		50	18	2
6.	AECC – II	4	3.2	4	50		50	18	2
	Total	24	19.2	24	300		300	-	-
	Grand Total	48	38.4	48	600		600	-	-

1. Student Contact Hrs per week : 19.2 hrs
2. Lectures : 48 Min

3. Total marks for BA I : 600
4. Total Credit for BA I : 48

DSC: Discipline Specific Core Course - Candidate can opt four courses (Subjects) from DSC. However, Candidate shall opt for at least one language course (subject) from DSC.

CGE : Compulsory Generic Elective - Candidate can opt any one course (Subject).

AECC : Ability Enhancement Core Course (Compulsory English).

(A) Non-Credit Self Study Course : Compulsory Civic Courses (CCC)

For Sem I: CCC – I : Democracy, Elections and Good Governance

(B) Non-Credit Self Study Course : Skill Development Courses (SDC)

For Sem II: SDC – I : Any one from following (i) to (v)

i) Business Communication & Presentation ii) Event management iii) Personality Development,
iv) Yoga & Physical Management v) Resume, Report & proposal writing

ii) Structure II : B. A. Programme Sem III & IV

Semester III – Duration : 6 Months									
Sr. No.	Teaching Scheme				Evaluation Scheme				
	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (for passing)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSC – III	4	3.2	4	50	No Internal Exam	50	18	2
2.	DSC – IV	4	3.2	4	50		50	18	2
3.	DSC – III	4	3.2	4	50		50	18	2
4.	DSC – IV	4	3.2	4	50		50	18	2
5.	IDS – I	4	3.2	4	50		50	18	2
6.	AECC – III	4	3.2	4	50		50	18	2
7.	AECC-EVS	4	3.2	4	-		-	-	-
Total		28	22.4	28	300		300		

Semester IV – Duration : 6 Months									
Sr. No.	Teaching Scheme				Evaluation Scheme				
	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (for passing)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSC-V	4	3.2	4	50	No Internal Exam	50	18	2
2.	DSC-VI	4	3.2	4	50		50	18	2
3.	DSC-V	4	3.2	4	50		50	18	2
4.	DSC-VI	4	3.2	4	50		50	18	2
5.	IDS – II	4	3.2	4	50		50	18	2
6.	AECC – IV	4	3.2	4	50		50	18	2
7.	AECC-EVS	-			70+30		100	25+10	3
Total		24	19.2	24	400		400		
Grand Total		52	41.6	48	700		700	-	-

1. Student Contact Hrs per week : 19.2 hrs	3. Total marks for BA II : 700
2. Lectures : 48 Min	4. Total Credit for BA II : 48

AECC : Ability Enhancement Core Course (Compulsory English)
IDS : Inter Disciplinary Studies - Candidate can opt any one course (Subject) as per group chart of IDS.
DSC: Discipline Specific Core Course - Candidate can opt any two courses (Subjects) from DSC - C & DSC - D {Courses (subjects) which were opted in Part I (Sem I & Sem II)}
AECC – EVS : Ability Enhancement Compulsory Course – Environmental Studies

iii) Structure III : B. A. Programme Sem V & VI

Semester V – Duration : 6 Months									
Sr. No.	Teaching Scheme				Evaluation Scheme				
	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (For Passing) (Theory + Internal)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSE – E – VII	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
2.	DSE – E – VIII	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
3.	DSE – E – IX	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
4.	DSE – E – X	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
5.	DSE – E – XI	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
6.	AECC – V	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
Total		24	19.2	24	240	60	300	-	-

Semester VI – Duration : 6 Months									
Sr. No.	Teaching Scheme				Evaluation Scheme				
	Course	No. of Lectures	Hours	Credits	Theory	Internal	Total Marks	Min Marks (For Passing) (Theory + Internal)	Exam Duration (Hrs.)
1.	DSE – E – XII	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
2.	DSE – E – XIII	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
3.	DSE – E – XIV	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
4.	DSE – E – XV	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
5.	DSE – E – XVI	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
6.	AECC – VI	4	3.2	4	40	10	50	14+4 = 18	2
Total		24	19.2	24	240	60	300	-	-
Grand Total		48	38.4	48	480	120	600	-	-

DSE: Discipline Specific Elective - Candidate can opt any one course (Subject) from DSC {Course (subject) which was opted in Part II (Sem III & Sem IV)}
AECC : Ability Enhancement Core Course (Compulsory English)
(A) Non-Credit Self Study Course : Compulsory Civic Courses (CCC)
For Sem V: CCC – II : Constitution of India and Local Self Government
(B) Non-Credit Self Study Course : Skill Development Courses (SDC)
For Sem VI: SDC – II: Any one from following (vi) to (x)
vi) Interview & Personal Presentation Skill, vii) Entrepreneurship Development Skill, viii) Travel & Tourism, ix) E-Banking & Financial Services, x) RTI & Human Right Education (HRE), IPR & Patents
Note : DSE paper No. VII to XVI are elective papers whereas, DSC Paper No. I to VI are core courses. Hence, DSE paper VII to XVI should be considered in continuation of DSC I to VI.

CBCS R.B.Com. 2: i) Structure of B. Com. Programme Sem I & II

STRUCTURE - I									
SEMESTER- I - DURATION: 06 MONTHS									
S r. N o.	Course Type	TEACHING SCHEME			PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME			PRACTICAL
		No. of lectur es	Hours	Credits		THEORY			
						PAPER HOURS	MAX	MIN	
1	CC - A1	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC - A3	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC - A5	4	3.2	4		2	50	18	
4	GEC - A	4	3.2	4		2	50	18	
5	GEC - B	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC- C1	4	3.2	4		2	50	18	
Total		24	19.2	24	-	-	300	-	-
SEMESTER- II - DURATION: 06 MONTHS									
S r. N o.	Course Type	TEACHING SCHEME			PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME			PRACTICAL
		No. of lectur es	Hour s	Credit s		THEORY			
						PAPER HOURS	MAX	MIN	
1	CC - A2	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC - A4	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC - A6	4	3.2	4		2	50	18	
4	GEC - A	4	3.2	4		2	50	18	
5	GEC - B	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC- C2	4	3.2	4		2	50	18	
Total		24	19.2	24	-	-	300	----	-
Grand Total Sem I + II		48	38.4	48	-	-	600	----	-

CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory.

GEC : Generic Elective Course : Candidate has to select any one course (subject) from Group A & one course (subject) from Group B.

AECC : Ability Enhancement Compulsory Course : All courses (subjects) are compulsory.

(A) Non-Credit Self Study Course : Compulsory Civic Courses (CCC)

For Sem I: CCC - I : Democracy, Elections and Good Governance

(B) Non-Credit Self Study Course : Skill Development Courses (SDC)

For Sem II: SDC - I : Any one from following (i) to (v)

i) Business Communication & Presentation ii) Event management iii) Personality Development, iv) Yoga & Physical Management v) Resume, Report & proposal writing

ii) Structure of B. Com. Programme Sem III & IV

STRUCTURE - II									
SEMESTER- III - DURATION: 06 MONTHS									
Sr. No.	TEACHING SCHEME				PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME			
	THEORY (TH)					THEORY			PRACTICAL
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits	-	PAPER HOURS	MAX	MIN	-
1	CC-B1	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC-B3	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC-B5	4	3.2	4		2	50	18	
4	CC-B7	4	3.2	4		2	50	18	
5	AECC -C3	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC -C5	4	3.2	4		2	50	18	
7	AECC -EVS	-	-	-	-	-	--	-	--
Total		24	19.2	24	-	TOTAL MARKS	300	-	-
SEMESTER- IV - DURATION: 06 MONTHS									
Sr. No.	TEACHING SCHEME				PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME			
	THEORY (TH)					THEORY			PRACTICAL
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits	-	PAPER HOURS	MAX	MIN	-
1	CC-B2	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	50	18	NO PRACTICAL
2	CC-B4	4	3.2	4		2	50	18	
3	CC-B6	4	3.2	4		2	50	18	
4	CC-B8	4	3.2	4		2	50	18	
5	AECC -C4	4	3.2	4		2	50	18	
6	AECC -C6	4	3.2	4		2	50	18	
7	AECC -EVS	4	3.2	4		3	70 + 30	25+10	30 Marks Project Total 100 Marks.
Total		28	22.4	28	-	-	400	-	-
Grand Total		52	41.6	52	-	-	700	-	-

CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory.

AECC : Ability Enhancement Compulsory Course : All courses (subjects) are compulsory.

AECC – EVS : Ability Enhancement Compulsory Course - Environmental Studies

iii) Structure of B. Com. Programme Sem V & VI

STRUCTURE - III											
SEMESTER- V - DURATION: 06 MONTHS											
Sr. No.	TEACHING SCHEME				PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME					
	THEORY (TH)					THEORY			Internal Exam.		
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits		PAPER HOURS	MAX	MIN	Internal	MAX	MIN
1	CC-C1	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	40	14	Seminar	10	04
2	CC-C3	4	3.2	4		2	40	14		10	04
3	CC-C5	4	3.2	4		2	40	14		10	04
4	CC-C7	4	3.2	4		2	40	14		10	04
5	DSE - I	4	3.2	4		2	40	14		10	04
6	DSE -II	4	3.2	4		2	40	14		10	04
Total		24	19.2	24		-	240	-----	60 Theory + Internal 240 + 60 = 300		
SEMESTER- VI - DURATION: 06 MONTHS											
Sr. No.	TEACHING SCHEME				PRACTICAL (PR)	EXAMINATION SCHEME					
	THEORY (TH)					THEORY			Internal Exam		
	Course Type	No. of lectures	Hours	Credits		PAPER HOURS	MAX	MIN	Internal	MAX	MIN
1	CC-C2	4	3.2	4	NO PRACTICAL	2	40	14	Internal Exam	10	04
2	CC-C4	4	3.2	4		2	40	14		10	04
3	CC-C6	4	3.2	4		2	40	14		10	04
4	CC-C8	4	3.2	4		2	40	14		10	04
5	DSE - III	4	3.2	4		2	40	14		10	04
6	DSE - IV	4	3.2	4		2	40	14		10	04
Total		24	19.2	24		-	240	-----	60 Theory + Internal 240 + 60 = 300		
Grand Total		48	38.4	48	-	-	480	----	Theory + Internal 480 + 120 = 600		

CC : Core Course : All courses (subjects) are compulsory

DSE : Discipline Specific Elective : Candidate has to select any one course (subject) which consists of Paper I to IV. Paper I & II for Sem V and Paper III & IV for Sem VI.

(A) Non-Credit Self Study Course : Compulsory Civic Courses (CCC)

For Sem V: CCC – II : Constitution of India and Local Self Government

(B) Non-Credit Self Study Course : Skill Development Courses (SDC)

For Sem VI: SDC – II: Any one from following (vi) to (x)

vi) Interview & Personal Presentation Skill, vii) Entrepreneurship Development Skill, viii) Travel & Tourism, ix) E-Banking & Financial Services, x) RTI & Human Right Education (HRE), IPR & Patents

- II. There shall be one Discipline Specific Elective (hereafter termed as DSE-E) as a special course (subject) from B. A. part II – DSC- C or DSC-D.
- III. There shall be 5 theory papers each of 40 marks for a DSE-E per Semester. There shall be 5 internal assessments for each of 10 marks per Semester for DSE-E.

d) **Credit distribution chart for B. A. Program with Course Code :**

Course Name	Total Courses(Papers)	Total Credits	% in total course
DSC : Discipline Specific Core Course	18	72	49
AECC : Ability Enhancement Compulsory Courses	7	28	19
DSE : Discipline Specific Elective	10	40	27
CGE : Compulsory Generic Elective	2	8	5
TOTAL	37	148	100%

5. Scheme of Examination –

The following shall be the scheme of Examination

The Question paper in each Semester for each theory paper for B. A. Semester I, II, III & IV shall be of 50 marks. The question paper for Environmental Studies for Semester IV shall be of 70 marks for theory and 30 marks for project work. For B. A. Semester V & VI question paper shall be of 40 marks for each theory paper and 10 marks for Internal Assessment.

The following shall be the scheme of Internal Assessment

There shall be continuous Internal Assessment of 10 marks for B.A. Part – III, **Sem V & VI**. Internal Examination/ Subject related activities assessment will be compulsory for all students. If a candidate fails or remains absent in Internal Examination / Subject related activities assessment then candidate will have to clear the Internal Examination / Subject related activities assessment in subsequent attempt/s in next semester.

6. Ordinances regarding the examination – O. B.A. 2, 3 and 4 shall prevail.

5. Credit distribution chart for B. Com. Program with Course Code :

Course Name	Total Courses(Papers)	Total Credits	% in total course
CC : Core Course	22	88	59%
AECC : Ability Enhancement Compulsory Courses	07	28	19%
GEC : Generic Elective Courses	04	16	11%
DSE : Discipline Specific Elective	4 (out of 44)	16	11%
TOTAL	37	148	100%

6. Scheme of Examination –

The Question paper in each Semester for each theory course (paper) for B. Com. Semester I, II, III & IV shall be of 50 marks. The question paper for Environmental Studies for Semester IV shall be of 70 marks for theory and 30 marks for project work. For B. Com. Semester V & VI question paper shall be of 40 marks for each theory course (paper).

Internal Assessment:

There shall be continuous Internal Assessment for B.Com. Sem V & VI. Internal Examination/ assessment shall be compulsory for all students. If a student fails/remains absent in Internal Examination then candidate have to clear the Internal Examination in subsequent attempt/s in following semester.

For B. Com. Sem V & VI – There will be seminar of 10 marks in Semr V and there will be oral examination of 10 marks for Sem VI for each theory course (paper).

7. **Ordinances regarding the examination** – O. B.Com. 2, 3 and 4 shall prevail.

8. **Duration of Semester Examination for each theory paper** - The duration of Semester Examination for each theory course (paper) of 40/50 marks shall be of two hours except Environmental Studies (Semester IV, Examination) which shall be of 3 hours for 70 marks.

9. **Equivalence of papers and chances for the students in previous-Semester pattern** - Two additional chances shall be provided for the repeater students of old B. Com. Part I – Sem I & II. After this the students concerned shall have to appear for the Examination as per this revised CBCS Pattern. Equivalence of papers shall be provided as per revised syllabus for CBCS pattern.

10. **Standard of Passing-** The Standard of passing shall be 35%. For B. Com. Semester I, II, III & IV the student shall have to score 18 marks out of 50 in each theory paper. Only for Environmental Studies (Semester IV, Examination) the Student shall have to score marks 25 marks out of 70 in theory paper and 10 marks out of 30 for project

Estd. 1962
NAAC 'A' Grade

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR-416 004. MAHARASHTRA
PHONE : EPABX-2609000 website- www.unishivaji.ac.in
FAX 0091-0231-2691533 & 0091-0231-2692333 – BOS - 2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर – 416004.
दुरध्वनी (ईपीएबीएक्स) २६०९०००० (अभ्यास मंडळे विभाग- २६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३.e-mail:bos@unishivaji.ac.in

SU/BOS/Humanities/6777

Date: 05/07/2018

To,

The Principal, All Affiliated (M. A.) Colleges/Institutions, Shivaji University, Kolhapur	The Head , All Concerned Department, Shivaji University, Kolhapur
--	---

Subject: Regarding syllabi of M. A. Part I (CBCS) programme under the Faculty of Humanities.

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the university authorities have accepted and granted approval to the revised syllabi, Nature of question paper and equivalence of M. A. Part-I Choice Based Credit System (CBCS) under the Faculty of Humanities.

M.A.-I (Sem. I & II) (CBCS)			
1)	Marathi	2)	Hindi
3)	Economics	4)	Political Science

This syllabi and equivalence shall be implemented from the academic year 2018-2019 (i.e. from June 2018) onwards. A soft copy containing the syllabus is attached herewith and it is also available on university website www.unishivaji.ac.in. (Online Syllabus)

The question papers on the pre-revised syllabi of above mentioned course will be set for the examinations to be held in October /November 2018 & March/April 2019. These chances are available for repeater students, if any.

You are, therefore, requested to bring this to the notice of all students and teachers concerned.

Thanking you,

Yours faithfully,

[Signature]

Dy Registrar

Copy to:

1	The Dean, Faculty of Humanities	7	Appointment Section
2	The Chairman, Respective Board of Studies	8	Centre for Distance Education
3	B.A. Exam	9	Computer Centre
4	Eligibility Section	10	Affiliation Section (U.G.)
5	O.E. I, II, III, IV Section	11	Affiliation Section (P.G.)
6	P.G.Seminar Section	12	P.G.Admission Section

[Signature]
IQAC,
Co-ordinator,
Malati Vasantnada Patil Kanya
Mahavidyalaya, Islampur

[Signature]
PRINCIPAL,
MALATI VASANTNADA PATIL
KANYA MAHAVIDYALAYA,
(Arts & Commerce)
Islampur-415409, Dist. Sangli.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए. भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. १

भाषिक आविष्काराची रूपे

(Bhashik Aavishkarachi Rupe)

उद्दिष्टे :

१. भाषिक आविष्काराचे स्वरूप समजून घेणे.
२. भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया समजून घेणे.
३. भाषा आणि साहित्य यांचा संबंध समजून घेणे.
४. भाषा आणि साहित्यप्रकार यातील अनुबंध समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषिक आविष्कार भाषेची ओळख आविष्काराचे प्रकार : मौखिक-लिखित	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया भाषा आणि दृक्श्राव्य कला भाषा आणि सादरीकरणरची कला	१५	१
विभाग ३ Module 3	भाषा आणि साहित्य साहित्याचे माध्यम म्हणून भाषेचे कार्य साहित्यभाषेची वैशिष्ट्ये	१५	१
विभाग ४ Module 4	भाषा आणि कथन (कादंबरी, कथा, महाकाव्य) भाषा आणि भावविणे (काव्य) भाषा आणि दाखविणे (नाटक/सिनेमा)	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. २.१

विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

(Vishesh Sahityakrutincha Abhyas)

उद्दिष्टे :

१. लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे समजून घेणे.
२. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेणे.
३. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करणे.
४. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करणे.
५. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	लीळाचरित्र - एकांक संपा. शं. गो. तुळपुळे	१५	१
विभाग २ Module 2	आज्ञापत्र संपा. विलास खोले, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई	१५	१
विभाग ३ Module 3	हिंदू : जगण्याची समृद्ध अडगळ भालचंद्र नेमाडे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई	१५	१
विभाग ४ Module 4	शोभायात्रा शफाअत खान, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

संदर्भ ग्रंथसूची

१. लीळाचरित्र - एकांक - शं.गो. तुळपुळे

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. ३

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ)

(Aadhunik Marathi Vangmayacha Itihas – Swatantryapurv Kal)

उद्दिष्ट्ये :

१. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्यावरील आंतरसंबंध अभ्यासणे.
२. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
३. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबरच इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना साहित्याच्या निर्मितीचे सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय संदर्भ	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषांतरीत वाङ्मय	१५	१
विभाग ३ Module 3	पत्रकारिता मुख्य प्रवाह आणि समांतर प्रवाह निबंधमाला, केसरी, मराठा, शतपत्रे, काळ सत्यशोधकी निबंध, डॉ. आंबेडकर	१५	१
विभाग ४ Module 4	कथात्म साहित्य कथा, कादंबऱ्या, नाटक, कविता	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र पहिले / SEM.I

अभ्यासपत्रिका क्र. ४.३

आधुनिक भाषाविज्ञान

(Aadhunik Bhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१. भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप समजावून घेऊन भाषावैज्ञानिकांच्या भाषाविषयक संकल्पनांचा अभ्यास करणे.
२. आधुनिक भाषाविज्ञानाचा मराठी भाषेच्या संदर्भात परिचय करून घेणे.
३. भाषेच्या अभ्यासाच्या पद्धतींचा मराठी भाषेच्या संदर्भात विचार करणे.
४. भाषिक परिवर्तनाचे स्वरूप तपासणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप <ol style="list-style-type: none"> १. भाषिक व भाषेतर संप्रेषण २. सोस्यूर-भाषिक व्यवस्था (Langue) व भाषिक परिवर्तन (Parole) ३. चॉम्स्की-भाषिक क्षमता (Competence) व भाषिक प्रयोग (Performance) ४. ब्लूमफिल्ड - वाचिक वर्तन ५. उच्चार व लेखन 	१५	१
विभाग २ Module 2	आधुनिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप (वर्णनात्मक किंवा संरचनावादी भाषाविज्ञान) अ) १. स्वन-स्वनिम-स्वनांतर-स्वनिमनिश्चितीची तत्वे २. स्वनिम विनियोगाचे प्रकार ३. ध्वनिसाम्यता काटकसरीचे तत्त्व ४. स्वनिमाचे प्रकार	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ५

साहित्यप्रकारांचा सूक्ष्म विचार

(Sahitya Prakarancha Sukshma Vichar)

उद्दिष्ट्ये :

१. साहित्यप्रकारांची संकल्पना समजून घेणे.
२. विविध वाङ्मयप्रकारातील कथनांचे स्वरूप अभ्यासणे.
३. वेगवेगळ्या वाङ्मय प्रकारातील कथनविशेष अभ्यासणे.
४. वाङ्मयप्रकारातील कथनाचा तुलनात्मकदृष्ट्या विचार करणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	महाकाव्य, आख्यानकाव्य, कविता, दीर्घकविता, भावकविता	१५	१
विभाग २ Module 2	कथा - दीर्घकथा - लघुकादंबरी - कादंबरी	१५	१
विभाग ३ Module 3	तमाशा - लोककला - एकांकिका - नाटक	१५	१
विभाग ४ Module 4	ललित गद्य : आत्मचरित्र, चरित्र, आठवणी, रोजनिशी, प्रवासवर्णन	१५	१

संदर्भ ग्रंथसूची

१. मराठी लघुकादंबरी रुपबंध आणि अंतरंग - मदन कुलकर्णी, विजय प्रकाशन, नागपूर.
२. कविता : संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा - वसंत पाटणकर, अनुभव प्रकाशन, मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.
३. कादंबरी : एक साहित्यप्रकार - हरिश्चंद्र शिरात, शब्द प्रब्लिकेशन, मुंबई.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ६.१

विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

(Vishesh Sahityakrutincha Abhyas)

उद्दिष्ट्ये :

१. लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे समजून घेणे.
२. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेणे.
३. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करणे.
४. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	जनाबाईंचे अभंग, सकल संत गाथा संपा. रा.चिं. ठेरे, वरदा प्रकाशन	१५	१
विभाग २ Module 2	मराठी गौळण वसंत स. जोशी, मेहता बुक सेलर्स	१५	१
विभाग ३ Module 3	आठवणींचे पक्षी प्र. ई. सोनकांबळे	१५	१
विभाग ४ Module 4	चाळेगत प्रवीण बांदेकर, शब्दालय प्रकाशन	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

संदर्भ ग्रंथसूची

१. जनाबाईंचे निवडक अभंग - सुहासिनी इलॅंकर.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए. भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ७

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्योत्तर काळ २००० पर्यंत)

(Aadhunik Marahi Vangmayacha Itihas-Swatantryottar Kal 2000 Paryant)

उद्दिष्टे :

१. १९५०-२००० या काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्यावरील आंतरसंबंध अभ्यासणे.
२. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.
३. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबरच इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजावून घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	१९५०-२००० सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय पार्श्वभूमी स्वातंत्र्योत्तर काळ, सामाजिक राजकीय परिवर्तन, नवविचार प्रवाह, वाङ्मयीन चळवळी	१५	१
विभाग २ Module 2	नवसाहित्य आणि महानगरीय साहित्य	१५	१
विभाग ३ Module 3	दलित, आदिवासी, ग्रामीण साहित्यप्रवाह	१५	१
विभाग ४ Module 4	स्त्रीवादी आणि इतर साहित्यप्रवाह बालसाहित्य, विज्ञानसाहित्य, लोकप्रिय साहित्य, ख्रिश्चन, मुस्लीम, सत्यशोधकीय, ललित मुक्तगद्य, समीक्षा	१५	१

वरील साहित्यकृती शिकवताना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग करणे आवश्यक आहे.

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग १ / Class M.A.I

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2017 onwards

सत्र दुसरे / SEM.II

अभ्यासपत्रिका क्र. ८.३

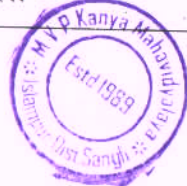
आधुनिक भाषाविज्ञान

(Aadhunik Bhashavidnyan)

उद्दिष्ट्ये :

१. वाक्यविचाराचे स्वरूप मराठी भाषेच्या संदर्भात विचारात घेणे.
२. मराठी भाषेच्या उत्पत्तीच्या संदर्भात भाषाकुलाची संकल्पना अभ्यासणे.
३. मराठीच्या बोलींचा प्रमाण मराठीशी असणारा संबंध अभ्यासणे.
४. मराठीवरील अन्य भाषांचा प्रभाव तपासणे.
५. मराठीतील व्याकरणाचा प्रयोग आणि विभक्तीच्या संदर्भात विचार करणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाक्यविचार १. वाक्यविन्यास - शब्दबंध, उपवाक्य, वाक्य : तीन रचना - प्रथमोपस्थित घटक कार्यात्मक प्रयोग : कर्ता-कर्म-क्रियापद २. अर्थविन्यास - अर्थाचे स्वरूप व व्याख्या, अर्थाचे प्रकार, अर्थक्षेत्र संकल्पना	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषाकुलाची संकल्पना व मराठी भाषा १. भाषाकुलाची संकल्पना २. भाषांचे वर्गीकरण आणि जगातील प्रमुख भाषाकुले ३. इंडो-युरोपियन भाषाकुल ४. आर्यभारतीय भाषाकुल ५. अंतर्वर्तुळ आणि बहिर्वर्तुळ सिद्धान्त आणि मराठी भाषा	१५	१
विभाग ३	मराठी : प्रमाण भाषा आणि बोली	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. ९

समाजभाषाविज्ञान

(Smajbhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१. समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप समजून घेणे.
२. समाजभाषाविज्ञानातील विविध सिद्धांत, संकल्पनांचा परिचय करून घेणे.
३. समाज, संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजून घेणे.
४. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती समजून घेणे.
५. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल.
६. भाषासंपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल.
७. भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल.
८. बहुभाषिक देशांतील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल.
९. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्टे जाणून घेता येतील.
१०. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषाशिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल.
११. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार करता येईल.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती समाजभाषाविज्ञान म्हणजे काय?, भाषेचा समाजसापेक्ष अभ्यास, समाजभाषाविज्ञान या स्वतंत्र अभ्यासशाखेचा उदय, पायाभूत संकल्पना	१५	१
विभाग २ Module 2	भाषा, समाज आणि संस्कृती भाषा : सामाजिक संस्था, समाज, भाषा आणि संस्कृतीच्या सहसंबंधाचा विचार	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. १०.१

वाङ्मयीन संस्कृती

(Vangyamayin Sanskruti)

उद्दिष्टे :

१. वाङ्मयीन संस्कृती ही संकल्पना समजून घेणे.
२. समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध लक्षात घेणे.
३. मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाङ्मयीन परंपरेला संघटित करणाऱ्या घटकांचा विचार करणे.
४. वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	‘संस्कृती’ संकल्पना स्वरूप संस्कृती व्याख्या संस्कृती संकल्पना, संस्कृतीचे स्वरूप	१५	१
विभाग २ Module 2	समाज, संस्कृती आणि वाङ्मय यांच्यातील अनुबंध समाज संस्कृती अनुबंध, समाज संस्कृती आणि वाङ्मय यांच्यातील अनुबंध	१५	१
विभाग ३ Module 3	वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (पारंपरिक) मौखिक परंपरा आणि हस्तलिखिते, कथन, पठण आणि श्रवण, सादरीकरण (तमाशा, लळीत, भारुड इ.) प्रेक्षक, श्रोता, निरूपण, कीर्तन, हरदासी परंपरा, वाङ्मयाला धर्म- पंथ आणि राजाश्रय.	१५	१
विभाग ४ Module 4	वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (आधुनिक) मुद्रणयुग, नियतकालिके, वृत्तपत्रे, पुस्तके, लेखक, प्रकाशक, वाचक, वितरण, समीक्षा, अभिरुची, वाङ्मयीन संस्था, महामंडळे, संमेलने, पुरस्कार, शाळा- महाविद्यालये-विद्यापीठे, इ. माध्यमे	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI
Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. ११

समीक्षा सिद्धांत आणि उपयोजन

(Samiksha Sidhant Ani Upayojan)

उद्दिष्ट्ये :

- १) उपयोजित समीक्षेतील काही समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेणे.
- २) समाजशास्त्रीय व आदिबंधात्मक समीक्षा या समीक्षाप्रवाहांचा विचार करणे.
- ३) प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा विचार करणे.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप <ul style="list-style-type: none">■ साहित्यसमीक्षेचे स्वरूप-आधुनिकता आणि समीक्षाप्रवाह■ उपयोजित समीक्षेचे प्रकार-मानसशास्त्रीय, आदिबंधात्मक समाजशास्त्रीय मार्क्सवादी, रुपवादी, संहितालक्षी	१५	१
विभाग २ Module 2	समाजशास्त्रीय समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ समाजशास्त्रीय समीक्षा-एकोणिसावे शतक, हिप्पोलिन तेनची त्रिसूत्रे■ मराठीतील समाजशास्त्रीय समीक्षा स्वरूप■ उपयोजित साहित्यकृती-धूळमाती (कादंबरी)-कृष्णात खोत	१५	१
विभाग ३ Module 3	आदिबंधात्मक समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ आदिबंधात्मक समीक्षा-मानसशास्त्र आणि आदिबंध-सिगमंड फ्रॉइड, सी.जे. युंग■ मराठीतील आदिबंधात्मक समीक्षा■ उपयोजित साहित्यकृती-मातीचे पाय (काव्यसंग्रह) रमेश इंगळे	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र तीन / SEM.III

अभ्यासपत्रिका क्र. १२.५

ग्रंथप्रकाशन आणि संपादन

(Granth Prakashan Aani Sampadan)

उद्दिष्टे :

१. ग्रंथ प्रकाशनाचे स्वरूप ध्यानात घेणे.
२. ग्रंथप्रकाशन, ग्रंथव्यवहार व प्रकाशनसंस्कृती याविषयी माहिती घेणे.
३. ग्रंथनिर्मितीतील बारकावे समजून घेणे.
४. तसेच मुद्रणप्रक्रिया व त्यामध्ये होत असलेले बदल ध्यानात घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	ग्रंथनिर्मिती व्यवहाराचे स्वरूप प्रकाशन व्यवहार- घटकस्वरूप - कार्ये - मुद्रणप्रत - मुद्रितशोधन - मुखपृष्ठ - मांडणी - मुद्रण - वितरक - स्वामित्व हक्क - लेखक करार - ग्रंथनोंदणी - आवृत्ती - पुनर्मुद्रण.	१५	१
विभाग २ Module 2	मुद्रणपूर्व संस्करण प्रक्रिया हस्तलिखित शोध - डिटीपी - मुखपृष्ठ - सजावट - मांडणी - मुद्रणप्रक्रिया	१५	१
विभाग ३ Module 3	ग्रंथरचना प्रक्रिया कागदस्वरूप - ग्रंथकार - मुद्रणपद्धती - बांधणी - टंकनिश्चिती (फॉन्ट)	१५	१
विभाग ४ Module 4	ग्रंथवितरण विक्रेताप्रकार - वितरणव्यवस्था - ग्रंथालय - वाचक - जाहिरात - समीक्षा - आवृत्ती - प्रोमो	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १३

समाजभाषाविज्ञान

(Samajbhashavidnyan)

उद्दिष्टे :

१२. समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप समजून घेणे.
१३. समाजभाषाविज्ञानातील विविध सिद्धांत, संकल्पनांचा परिचय करून घेणे.
१४. समाज, संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजून घेणे.
१५. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती समजून घेणे.
१६. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल.
१७. भाषासंपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल.
१८. भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल.
१९. बहुभाषिक देशांतील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल.
२०. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्टे जाणून घेता येतील.
२१. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषाशिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल.
२२. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार करता येईल.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	भाषाव्यवहार आणि भाषासंपर्क भाषिक समाज, समाजातील विविध सामाजिक गट आणि भाषाव्यवहार, भाषासंपर्काची विविधता, व्यक्तिबोली संपर्क, शेजार भाषासंपर्क, परकीय भाषासंपर्क	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १४.१

वाङ्मयीन संस्कृती

(Vangmayin Sanskruti)

उद्दिष्टे :

- १) वाङ्मयीन अभिरूचीचा वाङ्मयीन संस्कृतीवर कसा प्रभाव पडतो हे तपासणे.
- २) कोणत्याही काळात समाज प्रबोधनासाठी वाङ्मयीन संस्कृती कशाप्रकारे कारणीभूत ठरते याचा विचार करणे.
- ३) वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासणे.
- ४) वाङ्मयीन संस्कृती बदलांमध्ये परिणाम करणाऱ्या वेगवेगळ्या घटकांचा विचार करणे

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching House	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	वाङ्मयीन अभिरूची रूची-अभिरूची, नागर आणि ग्रामीण अभिरूची, विविध समूहांच्या, प्रदेशांच्या अभिरूची लेखक व वाचकांची अभिरूची यांच्यातील आदान-प्रदान, अभिरूची संपर्क	१५	१
विभाग २ Module 2	वाङ्मयीन संस्कृती संघर्ष अभिजन-बहुजन संस्कृती संघर्ष, भाषाशुद्धी व वाङ्मयशुद्धीबद्दलच्या कल्पना, वाद श्लीलअश्लीलतेसंबंधीचे वाद, (भाऊ पाध्ये व बा.सी. मर्ढेकर)अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील निर्बंध व त्याविरुद्धचा संघर्ष. (घाशीराम कोतवाल व गांधी मला भेटला) या साहित्यकृतीवरून झालेला वाद) साहित्य संस्थांच्या पातळीवरील	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II.

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १५

मराठी समीक्षेची वाटचाल

(Marathi Samikshechi Vatchal)

उद्दिष्टे :

- १) मराठी समीक्षाविचाराचे स्वरूप व परंपरा जाणून घेणे.
- २) मराठीतील सैद्धान्तिक व उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेणे.
- ३) मराठी समीक्षा वाटचालीतील प्रमुख विचारांचा परिचय करून घेणे.

विभाग Module	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	एकोणिसाव्या शतकातील समीक्षाविचार <ul style="list-style-type: none">■ साहित्य आणि समीक्षा - अनुबंध■ एकोणिसाव्या शतकाची पार्श्वभूमी आणि मुद्रणकला■ नियतकालिकातील समीक्षा- भाषांतरयुग■ ललितलेखनातून व्यक्त झालेला विचार- वि.का. राजवाडे, विष्णुशास्त्री चिपळूणकर, का.बा. मराठे	१५	१
विभाग २ Module 2	स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ श्री.कृ. कोल्हटकर, न.चिं. केळकर, वा.ब. पटवर्धन, लालजी पेंडसे, श्री.व्यं.केतकर, वा.म. जोशी, ना.सी. फडके	१५	१
विभाग ३ Module 3	स्वातंत्र्योत्तर काळातील समीक्षा <ul style="list-style-type: none">■ बदलते पर्यावरण आणि समीक्षेतील नवे दृष्टिकोन- बा.सी. मर्ढेकर, दि.के. बडेकर, कुसुमावती देशपांडे, शरच्चंद्र मुक्तिबोध, रा.भा. पाटणकर, भालचंद्र नेमाडे, म.सु. पाटील, शरद पाटील, गो.मा. पवार	१५	१
विभाग ४ Module 4	मराठी समीक्षा विहंगमावलोकनात्मक समालोचन <ul style="list-style-type: none">■ मराठी समाज, साहित्य आणि समीक्षा स्वरूप, प्रमुख टप्पे, तात्त्विक आणि उपयोजित समीक्षा लेखन व मूल्यमापन	१५	१

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

Shivaji University, Kolhapur

एम.ए.भाग २ / Class M.A.II

अभ्यासक्रम / Syllabus

Board of Studies in MARATHI

Choice Based Credit System

June 2018 onwards

सत्र चौथे / SEM.IV

अभ्यासपत्रिका क्र. १६.५

ग्रंथप्रकाशन आणि संपादन

(Granth Prakashan Aani Sampadan)

उद्दिष्टे :

१. संपादन प्रक्रियेचे स्वरूप समजून घेणे.
२. संपादन प्रक्रियेचा हेतू, उद्दिष्ट आणि प्रकार यांची माहिती घेणे.
३. संपादन प्रक्रियेतील आशय व भाषिक संपादन ध्यानात घेणे.

अ. क्र. Sr.No.	घटक Topic	अध्यापन तासिका Teaching Hours	श्रेयांक Credit
विभाग १ Module 1	संपादन : स्वरूप आणि संकल्पना संपादनाची संकल्पना, स्वरूप, संपादन हेतू - प्रेरणा - विविधता - संपादनापूर्वीची पथ्ये - संपादकाची कार्ये आणि भूमिका.	१५	१
विभाग २ Module 2	संहिता संपादन पद्धती आशयसंपादन विषयविवेचन - आशयसंपादन - स्पष्टता - नेमकेपणा - वाङ्मयीन लेखनप्रकारांचे संपादन वाङ्मयेत्तर लेखनप्रकारांचे संपादन भाषिक संपादन भाषिक वाचनाची सूक्ष्मता - शब्दयोजना - शीर्षक - उपशीर्षके - परिच्छेद. अंतिम मुद्रणप्रत, अक्षरेरेखांकन, मुखपृष्ठ रेखांकन - मांडणी आराखडा, ग्रंथशीर्षक रेखांकन, रेखाचित्रे.	१५	१
विभाग ३ Module 3	ललित साहित्याचे संपादन कथात्म साहित्य - कविता - नाटक - ललितलेखन	१५	१
विभाग ४ Module 4	ललितेतर साहित्याचे संपादन वैचारिक वाङ्मय, माहितीपर गौरवग्रंथ, स्मरणिका, दुर्मिळ हस्तलिखिते, अहवाल लेखन, वाङ्मयेतिहास, कोशवाङ्मय, रोजनिशी संपादन.	१५	१

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर

Hindi Course (New Syllabus: Semester, Credit and CBCS System)

एम.ए. हिंदी पाठ्यक्रम (नवीन पाठ्यक्रम : सत्र परीक्षा, श्रेणी तथा सीबीसीएस प्रणाली)

M.A Part I - भाग I

Each semester marks: 400

Semester I

Paper I - प्राचीन तथा निर्गुण भक्तिकाव्य

Paper II - हिंदी साहित्य का इतिहास I

Paper III - भाषा विज्ञान I

Paper IV - अ. भाषा प्रौद्योगिकी I

ब. अनुवाद प्रौद्योगिकी I

क. हिंदी कथा साहित्य I

ड. हिंदी व्याकरण, मानक लेखन तथा मुद्रित शोधन I

इ. हिंदी संप्रेषण कौशल

Semester II

Paper V - सगुण भक्तिकाव्य एवं रीतिकाव्य

Paper VI - हिंदी साहित्य का इतिहास II

Paper VII - भाषा विज्ञान II

Paper VIII - अ. भाषा प्रौद्योगिकी II

ब. अनुवाद प्रौद्योगिकी II

क. हिंदी कथा साहित्य II

ड. हिंदी व्याकरण, मानक लेखन तथा मुद्रित शोधन II

इ. पटकथा लेखन तथा लघुपट निर्माण

शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर

हिंदी अध्ययन मंडल

एम.ए. भाग-2 हिंदी

(New Syllabus, Credit and C.B.C.S. system)

तृतीय सत्र

अनिवार्य बीजपत्र – IX

आधुनिक हिंदी कविता –I

शैक्षिक वर्ष – 2018-19, 2019-20, 2020-21

उद्देश्य :

1. छात्रों को आधुनिक हिंदी कविता की प्रवृत्तियों से परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक काल के प्रबंध और मुक्तक काव्य के तात्त्विक स्वरूप की जानकारी देना।
3. आधुनिक युग के काव्य प्रकारों के विकासक्रम का परिचय देना।
4. छात्रों को आधुनिक काव्य प्रकारों के तात्त्विक स्वरूप एवं विकास क्रम के परिप्रेक्ष्य में रचनाओं के आस्वादन, अध्ययन और मूल्यांकन की दृष्टि देना।
5. छात्रों को काव्य के गद्य-पद्यात्मक काव्य-शैली से परिचित कराना।
- अध्यापन पद्धति :
 1. व्याख्यान तथा विश्लेषण।
 2. संगोष्ठी, स्वाध्याय तथा गुटचर्चा।
 3. दृक-श्राव्य माध्यमों/संगणक तथा इंटरनेट का प्रयोग।
 4. शैक्षिक अध्ययन यात्रा का आयोजन।
 5. परिचर्चा।
 6. अतिथि विद्वानों के व्याख्यान।

एम.ए. भाग – 2 हिंदी
तृतीय सत्र
अनिवार्य बीजपत्र –X
“भारतीय काव्यशास्त्र तथा हिंदी आलोचना”

• उद्देश्य :

1. छात्रों को भारतीय तथा पाश्चात्य काव्यशास्त्र का परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक हिंदी आलोचकों से परिचित कराना।
3. छात्रों की सृजनशीलता तथा समीक्षात्मक वृत्ति को विकसित कराना।

पाठ्यक्रम :

इकाई I.

संस्कृत काव्यशास्त्र, रससिद्धांत।

- काव्य लक्षण, काव्य हेतु, काव्य प्रयोजन, काव्य के प्रकार।
शब्दशक्ति, शब्दशक्ति के भेद।
- रस सिद्धांत : स्वरूप , रस निष्पत्ति, रस के अवयव (अंग), रस के प्रकार, साधारणीकरण।

इकाई II.

अलंकार, रीति तथा वक्रोक्ति सिद्धांत।

- अलंकार सिद्धांत : सामान्य परिचय, वर्गीकरण।
- रीति सिद्धांत : सामान्य परिचय, भेद, काव्यगुण, काव्यदोष।
- वक्रोक्ति सिद्धांत : सामान्य परिचय , भेद।

एम.ए. भाग – 2 हिंदी

तृतीय सत्र

अनिवार्य बीजपत्र—XI

प्रयोजनमूलक हिंदी

उद्देश्य –

- छात्रों को प्रयोजनमूलक हिंदी की संकल्पना, स्वरूप एवं उपयोगिता से अवगत कराना।
- कामकाजी हिंदी के स्वरूप से परिचित कराना।
- हिंदी के विविध रूपों से ज्ञात कराना।
- जनसंचारीय हिंदी की प्रकृति से अवगत कराना।
- रोजगार अर्जन के अवसर से परिचित कराना।
- राजभाषा एवं राष्ट्रभाषा की अभिवृद्धि के अभियान में योगदान कराना।

पाठ्यक्रम –

इकाई I

प्रयोजनमूलक एवं कामकाजी हिंदी

- प्रयोजनमूलक हिंदी : संकल्पना, स्वरूप एवं उपयोगिता।
- हिंदी के विभिन्न रूप : मातृभाषा, राजभाषा, राष्ट्रभाषा, संपर्क भाषा, संचार भाषा, सर्जनात्मक भाषा, माध्यम भाषा का अध्ययन।

इकाई II

- कार्यालयी हिंदी (राजभाषा) के प्रमुख प्रकार्य : प्रारूपण, पत्रलेखन, संक्षेपण, पल्लवन, टिप्पण।

इकाई III

- पारिभाषिक शब्दावली : स्वरूप, महत्त्व एवं निर्माण में आनेवाली समस्याएँ।
- ज्ञान-विज्ञान के विभिन्न क्षेत्रों की पारिभाषिक शब्दावली (150)।

एम.ए. भाग 2 (हिंदी)

तृतीय सत्र

वैकल्पिक प्रश्नपत्र – XII

(क) कथेतर साहित्य— I

उद्देश्य—

1. कथेतर साहित्य के उद्भव तथा विकास से परिचित कराना।
2. कथेतर साहित्य के विभिन्न रूपों से परिचित कराना।
3. कथेतर साहित्य के प्रमुख रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं का सूक्ष्म अध्ययन कराना।
4. पठित रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं के वर्तमानकालीन महत्त्व, प्रासंगिकता से परिचित कराना।

पाठ्यक्रम —

इकाई—I

- भारतीयता की पहचान— विद्यानिवास मिश्र (निबंध संग्रह)
 1. भारत के लोक और शास्त्र, 2. भारत में मनुष्य और उसका परिवेश,
 3. भारतीय संस्कृति की प्रासंगिकता, 4. विज्ञान और साहित्य: भारतीय परिदृश्य, 5. भारतीय सनातन मूल्य : वसुधैव कुटुम्बकम्, 6. भारतीय एकता के सूत्रधार, 7. भारतीय वाचिक परम्परा।
- निबंध साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- भारतीयता की पहचान : पठित निबंधों का समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

एम.ए.भाग - 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र - XV

प्रयोजनमूलक हिंदी

उद्देश्य -

- संगणकीय हिंदी के सामान्य स्वरूप से ज्ञात कराना।
- संगणक के क्षेत्र में हिंदी के प्रयोग से परिचित कराना।
- जनसंचारीय हिंदी की प्रकृति से अवगत कराना।
- रोजगार अर्जन के अवसर से परिचित कराना।
- राजभाषा एवं राष्ट्रभाषा की अभिवृद्धि के अभियान में योगदान कराना।

पाठ्यक्रम -

इकाई - I

संगणकीय हिंदी : सामान्य स्वरूप

- संगणक : परिचय एवं उपयोग, इंटरनेट: उपकरणों का परिचय, प्रयोग, विधि।

इकाई II

- वेब पब्लिशिंग : परिचय एवं महत्त्व, लिंक ब्राउजिंग, ई-मेल प्रेषण एवं प्राप्ति, हिंदी के प्रमुख इंटरनेट पोर्टल, हिंदी सॉफ्टवेयर।

इकाई III

- इलेक्ट्रॉनिक माध्यम: श्रव्य माध्यम (रेडियो): मौखिक भाषा की प्रकृति, रेडियो के लिए समाचार लेखन एवं वाचन, रेडियो नाटक, उद्घोषणा लेखन, विज्ञापन लेखन, ज्ञान विज्ञान के विभिन्न क्षेत्रों के पारिभाषिक वाक्यांश (100) (परिशिष्ट में निर्धारित)

एम.ए. भाग – 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र—XIV

‘पाश्चात्य काव्यशास्त्र’

पाठ्यक्रम

इकाई.I.

प्लेटो, अरस्तू तथा लॉजाइनस।

- प्लेटो : काव्य सृजन का दैवी प्रेरणा सिद्धांत।
- अरस्तू : अनुकरण सिद्धांत, विरेचन सिद्धांत।
- लॉजाइनस : उदात्ततत्त्व।

इकाई.II.

इलियट, वर्डस्वर्थ तथा रिचर्डस।

- टी.एस. इलियट : परंपरा का सिद्धांत, निर्वैयक्तिकता का सिद्धांत।
- वर्डस्वर्थ : काव्यभाषा का सिद्धांत।
- आई.ए.रिचर्डस : संप्रेषण सिद्धांत, मूल्य सिद्धांत।

इकाई.III.

विविधवाद भाग 1

- स्वच्छंदतावाद, अभिजात्यवाद, मार्क्सवाद, अस्तित्ववाद, संरचनावाद।

इकाई.IV.

विविधवाद भाग 2

- अभिव्यंजनावाद, मनोविश्लेषणवाद, आधुनिकता, उत्तरआधुनिकता, विखंडनवाद।

एम.ए. भाग - 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

अनिवार्य बीजपत्र - XIII

आधुनिक हिंदी कविता - II

उद्देश :

1. छात्रों को आधुनिक हिंदी काव्य की प्रवृत्तियों का परिचय कराना।
2. छात्रों को आधुनिक काल के प्रबंध और मुक्तक काव्य के तात्त्विक स्वरूप की जानकारी देना।
3. छात्रों का आधुनिक युग के काव्य प्रकारों के विकासक्रम से परिचित कराना।
4. छात्रों को आधुनिक काव्य प्रकारों के तात्त्विक स्वरूप एवं विकास क्रम के परिप्रेक्ष्य में रचनाओं के आस्वादन, अध्ययन और मूल्यांकन की दृष्टि देना।
5. छात्रों को नई कविता के गद्य - पद्यात्मक काव्य शैली परिचित कराना।

पाठ्यक्रम

इकाई I.

पाठ्यपुस्तक : ब्रह्मराक्षस, चाँद का मुँह टेढ़ा है (दो कविताएँ) -

गजानन माधव मुक्तिबोध

ससंदर्भ स्पष्टीकरण : चाँद का मुँह टेढ़ा है

पाठ्यविषय -

1. प्रगतिवादी एवं समकालीन प्रवृत्तियों के आधार पर विवेचन।
2. मुक्तिबोध के काव्य में आधुनिक बोध।
3. मुक्तिबोध की कविताओं का भाव एवं आशय।
4. काव्य-विकास के आधार पर काव्य समीक्षा।
5. लंबी कविताओं का भाव एवं कलापक्ष।

एम.ए. भाग 2 हिंदी

चतुर्थ सत्र

वैकल्पिक प्रश्नपत्र—XVI

(क) कथेतर साहित्य—II

उद्देश्य—

1. कथेतर साहित्य के उद्भव तथा विकास से परिचित कराना।
2. कथेतर साहित्य के विभिन्न रूपों से परिचित कराना।
3. कथेतर साहित्य के प्रमुख रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं का सूक्ष्म अध्ययन कराना।
4. पठित रचनाकारों तथा उनकी रचनाओं के वर्तमानकालीन महत्त्व, प्रासंगिकता से परिचित कराना।

इकाई—I

एक कहानी यह भी— मन्नू भंडारी (आत्मकथा)

- आत्मकथा साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- एक कहानी यह भी : समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

इकाई—II

मेरा परिवार — महादेवी वर्मा (संस्मरण)

- संस्मरण साहित्य : स्वरूप, विकास, तत्त्व, प्रकार, विशेषताएँ।
- मेरा परिवार : समग्र अध्ययन।
- समीक्षा के विविध मानदंडों के आधार पर सूक्ष्म अध्ययन।

इकाई—III

सीमान्त डायरी : कश्मीर से कच्छ तक— मनोहर श्याम जोशी (डायरी)